

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Dotační politika Evropské unie se zaměřením na plnění
indikátorů ROP Střední Čechy**

Bc. Lenka Hermanová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Hermanová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Dotační politika Evropské unie se zaměřením na plnění indikátorů ROP Střední Čechy

Název anglicky

Subsidy policy of the European Union with a focus on performance indicators ROP Central Bohemia

Cíle práce

Cílem diplomové práce je podrobné přiblížení dotační (regionální) politiky Evropské unie, se zaměřením na Regionální operační programy.

- 1) V první části diplomové budou popsány základní pojmy, jako je vznik a vývoj regionální politiky, principy a cíle regionální politiky a charakteristika fondů EU.
- 2) Druhá část přibližuje pohled na programové období 2007-2013 a poskytuje přehled strategických dokumentů z pohledu Evropské unie i České republiky.
- 3) Třetí část diplomové práce je zaměřena na analýzu naplnění indikátorů ROP Střední Čechy – srovnání předpokladů a skutečnosti, vyhodnocení plnění jednotlivých indikátorů

Metodika

Analýza naplnění predikovaných indikátorů. Vliv změny programových dokumentů v rámci čerpání jednotlivých prioritních os.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Evropská unie, dotační politika, ROP Střední Čechy, indikátory

Doporučené zdroje informací

BALDWIN, R., WYPLOSZ, C.: *Ekonomie evropské integrace*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007

BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M.: *Strukturální politika Evropské unie*. C. H. Beck, 2009.

Operační manuál ROP Střední Čechy

ROWE, J. E.: *Theories of Local Economic Development. Linking Theory to Practice*. Ashgate Publishing, Farnham, 2009.

TOMŠÍK, K.: *Vývoj a perspektivy evropského venkova*, Wolters Kluwer, Praha, 2009

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

doc. Ing. Karel Tomšík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2016

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 19. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Dotační politika Evropské unie se zaměřením na plnění indikátorů ROP Střední Čechy " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 19. 3. 2018

Lenka Hermanová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu doc. Ing. Karlu Tomšíkovi, Ph.D., za ochotu a cenné rady poskytované na konzultacích při zpracování mé práce. Velké díky patří také mé rodině za podporu při studiu.

Dotační politika Evropské unie se zaměřením na plnění indikátorů ROP Střední Čechy

Subsidy policy of the European Union with a focus on performance indicators ROP Central Bohemia

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá vyhodnocením funkčního nastavení Regionálního operačního programu Střední Čechy, které je provedeno analýzou monitorovacích indikátorů, v tomto případě výstupových. V teoretické části je představen vývoj programového období Evropské unie v letech 2007–2013, jeho legislativa, základní principy fungování a škála dotačních příležitostí pro Českou republiku. Podrobnější popis je věnován Regionálnímu operačnímu programu Střední Čechy. Praktická část zahrnuje hlavní cíl, kterým je analýza výstupových indikátorů v rámci jednotlivých prioritních os. Plnění výstupových indikátorů programu je vyjádřeno počtem zrealizovaných projektů, proto je vedlejším cílem projektu přiblížení teoretických východisek úspěšného projektu. Závěr práce je zaměřen na zhodnocení a posouzení, co vyplývá z plnění počtu projektů v rámci jednotlivých prioritních os.

Summary:

The diploma thesis deals with the evaluation of the functional setting of the Regional Operational Program Central Bohemia, which is done by analysis of monitoring indicators, in this case output. The theoretical part introduces the development of the European Union programming period 2007-2013, its legislation, basic principles of operation and the range of subsidy opportunities for the Czech Republic. A more detailed description is devoted to the Regional Operational Program Central Bohemia. The practical part includes the main objective, which is the analysis of output indicators within individual priority axes. The fulfillment of the output indicators of the program is expressed by the number of realized projects, therefore the secondary objective of the project is to approximate the theoretical starting points of a successful project. The conclusion of the thesis is focused on evaluation and assessment of what results from the fulfillment of the number of projects within individual priority axes.

Klíčová slova:

Evropská unie, dotační politika, Regionální operační program Střední Čechy, indikátory, projekt

Keywords:

The European Union, subsidy policy, The Regional Operational Programme Central Bohemia, indicators, project

Obsah

1. Úvod	11
2. Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3. Teoretická východiska.....	13
3.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU.....	13
3.2 Cíle regionální politiky v období 2007–2013.....	14
3.3 Nástroje HSS v programovém období 2007 - 2013	15
3.4 Základní principy HSS v období 2007 - 2013.....	15
3.5 Legislativní zajištění HSS	15
3.5.1 Dokumenty na úrovni EU	15
3.5.2 Dokumenty na úrovni ČR.....	16
4. Programové období 2007 – 2013	17
4.1 Územní statistické jednotky (NUTS)	17
4.1.1 Členění České republiky na NUTS.....	18
4.2 Operační programy ČR.....	20
4.2.1 Tematické operační programy	21
4.2.2 Regionální operační programy.....	23
4.2.3 Operační programy pro Prahu.....	24
4.2.4 Evropská územní spolupráce	24
5. Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy	25
5.1 Základní profil regionu Střední Čechy	25
5.2 Historie regionálního operačního programu Střední Čechy	27
5.3 Cíle ROP Střední Čechy v programovém období 2007 - 2013	27
5.4 Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Čechy v programovém období 2007 - 2013	29
5.4.1 Prioritní osa 1 - Doprava.....	30
5.4.2 Prioritní osa 2 - Cestovní ruch	30
5.4.3 Prioritní osa 3 - Integrovaný rozvoj území	31
5.4.4 Prioritní osa 4 - Technická pomoc	31

6. Praktická část - Analýza indikátorů Regionálního operačního programu Střední Čechy	33
6.1 Indikátory.....	34
6.2 Indikátory výstupu	37
6.3 Přeplnění cílových hodnot indikátorů.....	39
6.4 Nenaplnění cílové hodnoty indikátoru	40
6.5 Revize programu.....	41
6.6 Analýza jednotlivých prioritních os	45
6.6.1 Vyhodnocení prioritní osy 1 - Doprava	45
6.6.2 Vyhodnocení prioritní osy 2 - Cestovní ruch.....	48
6.6.3 Vyhodnocení prioritní osy 3 - Integrovaný rozvoj území.....	51
6.6.4 Vyhodnocení prioritní osy 4 - Technická pomoc	55
6.7 Zhodnocení výsledků analýzy indikátorů ROP SČ	57
7. Analýza chybovosti při podání žádostí vedoucí k vyloučení	59
8. Podmínky přípravy projektů z ROP Střední Čechy	63
8.1 Kvalitní projektový záměr	63
8.2 Životní cyklus úspěšného projektu	66
8.3 Projekt „Rekonstrukce a přístavba mateřské školy Mikovická - 1. etapa“	69
8.3.1 Popis projektu	69
8.3.2 Zhodnocení problémů při realizace projektu	70
9. Závěr.....	72
10. Seznam použitých zdrojů	74
10.1 Prameny (historické, právní a jiné dokumenty).....	74
10.2 Literární zdroje	74
10.3 Jiné dokumenty.....	75
10.4 Internetové zdroje	75

Seznam obrázků

Obrázek 1 Znázornění rozdělení oblastí NUTS 2 a NUTS 3 v České republice	19
Obrázek 2 Alokace prostředků v tematických operačních programech.....	21
Obrázek 3 Alokace prostředků v regionálních operačních programech	23
Obrázek 4 Administrativní členění Středočeského kraje	26
Obrázek 5 Struktura cílů ROP Střední Čechy	29
Obrázek 6 Struktura soustavy indikátorů ROP Střední Čechy	35
Obrázek 7 Schéma postupu kontroly	67

Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007-2013	14
Tabulka 2 Rozdělení do úrovní NUTS.....	18
Tabulka 3 Přehled jednotlivých NUTS v ČR.....	20
Tabulka 4 Stanovený finanční plán pro ROP NUTS 2 Střední Čechy.....	32
Tabulka 5 Informace o věcném pokroku ROP SČ – Indikátory výstupu.....	38
Tabulka 6 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy číslo 1 - Doprava	46
Tabulka 7 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 2 - Cestovní ruch	49
Tabulka 8 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 3 - Integrovaný rozvoj území	52
Tabulka 9 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 4 - Technická pomoc	55
Tabulka 10 Plnění indikátorové soustavy operačního programu – indikátory výstupu.....	57
Tabulka 11 Celkový počet projektů vyloučených z procesu kontroly a hodnocení.....	59
Tabulka 12 Vzor logického rámce projektu	65

Seznam použitých zkratek

HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
OP	Operační program
ROP	Regionální operační program
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudržnosti
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
NRP	Národní rozvojový plán
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
LAU	Local Administrative Units
RS	Region soudržnosti
EUR	Euro
SČ	Střední Čechy
SROP	Společný regionální operační program
P+R	Park & Ride
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
IS	Informační systém
VRR	Výbor regionální rady
IROP	Integrovaný regionální operační program

1. Úvod

Od přistoupení České republiky k Evropské unii uplynulo téměř 14 let a my se nyní nacházíme ve třetím programovém období 2014–2020 a zároveň v době bilancování výsledků a přínosů programového období 2007–2013.

Evropské Společenství je v současné době tvořeno 28 členskými státy, mezi kterými jsou značné kulturní, historické i ekonomické rozdíly. Za účelem vyrovnávání těchto disparit, mezi zeměmi i jejich jednotlivými regiony, byla založena regionální politika, někdy také nazývaná jako politika hospodářské a sociální soudržnosti. Úkolem regionální politiky je podporovat země a regiony zaostávající za evropským průměrem, především investicemi do rozvoje infrastruktury a lidských zdrojů. Regionální politika Evropské unie vychází z řady principů, které se promítají do celého procesu poskytování pomoci.

Regionální operační program Střední Čechy byl jedním z 26 operačních programů v České republice, ze kterého bylo možné v programovém období 2007–2013 čerpat finanční prostředky z fondů Evropské unie.

Tato diplomová práce obsahuje teoretickou část, kde je představen vývoj programového období Evropské unie v letech 2007–2013, jeho legislativa, základní principy fungování a škála dotačních příležitostí pro Českou republiku. Pozornost je věnována podrobnější analýze Regionálního operačního programu Střední Čechy. Praktická část je zaměřena na zhodnocení a posouzení, zda byly naplněny výstupové indikátory Regionálního operačního programu Střední Čechy. Výstupové indikátory jsou měřeny počtem zrealizovaných projektů, proto je v práci také popsána příprava projektové žádosti, včetně uvedení chybovosti při procesu jejího hodnocení. Dále je zde popis životního cyklu projektu, který je uveden do praxe v úspěšně zrealizovaném projektu z Regionálního operačního programu Střední Čechy.

Závěr práce je zaměřen na zhodnocení a posouzení, co vyplývá z plnění počtu projektů v rámci jednotlivých prioritních os v regionu soudržnosti Střední Čechy za roky 2007–2013.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zhodnocení funkčního nastavení programu a naplnění jeho cílů, stanovených v zakládacích dokumentech. Objektivní vyhodnocení a zjištění, zda došlo ke splnění definovaných cílů programu, lze provést analýzou monitorovacích indikátorů, v tomto případě výstupových. Soustava výstupových indikátorů přesně stanovila počty projektů, kterých jsme chtěli, pomocí realizace Regionálního operačního programu Střední Čechy v regionu Středočeského kraje, dosáhnout. Vzhledem k tomu, že vyjádření plnění výstupových indikátorů programu je vyjádřeno počtem zrealizovaných projektů, je vedlejším cílem projektu přiblížení teoretických východisek úspěšného projektu.

2.2 Metodika

Metodiku v této diplomové práci představuje monitorování a vyhodnocování, jež obsahuje dodržení procedur, které sledovaly realizaci Regionálního operačního programu Střední Čechy. Do této oblasti patří zejména monitorování vlastní realizace projektů.

Dále dochází k evaluaci čili vyhodnocení, což je proces nepřetržitého a důkladného sběru, zpracování a následného zhodnocení informací a dat za účelem zajistit vyšší kvalitu, účinnost a konzistenci poskytované pomoci ze strukturálních fondů a optimalizovat implementaci operačního programu. Informace a data pro potřeby evaluace zajišťoval monitorovací systém po celou dobu realizace programového období 2007–2013.

Získaná data, zahrnující cílové hodnoty monitorovacích indikátorů, byla podrobena analýze a při porovnávání cílových hodnot indikátorů, s jejich nastavením na počátku programu, docházelo k syntéze těchto dat ve výstupních tabulkách.

Dále byla provedena analýza chybovosti při podání žádostí o dotaci vedoucí k vyloučení žadatele z procesu administrace.

3. Teoretická východiska

Tato kapitola shrnuje teoretická východiska práce a vymezuje základní pojmy dotační politiky Evropské unie, se zaměřením na popis fungování a nastavení Regionálního operačního programu Střední Čechy.

3.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU

„Regionální politika Evropské unie, nazývaná též politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) či krátce kohezní politika (koheze znamená soudržnost), je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie.“¹

Mezi členskými státy Evropské unie jsou značné kulturní, historické i ekonomické rozdíly. Každý z členských států má svoji historii, své území, svůj vývoj a své možnosti, které se odráží v jeho ekonomickém potenciálu. Právě jedním z předních cílů integračního procesu je snaha o vyrovnání těchto disparit hospodářské úrovně členských států i jednotlivých regionů.² Toto sblížení odlišných ekonomik členských států je nutné pro bezproblémové fungování měnové unie.

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se přerozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních disparit mezi členskými státy a jednotlivými regiony. HSS má zajišťovat harmonický a udržitelný rozvoj ekonomických činností všech regionů Evropy, vysokou úroveň zaměstnanosti spolu s ochranou životního prostředí. V neposlední řadě podporuje územní provázanost a soudržnost Unie.³ Z těchto důvodů bývá politika hospodářské a sociální soudržnosti označována jako způsob „uplácení“ členských států.⁴

¹ *Strukturální fondy* [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU>

² WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, s. 329

³ MACHÁLEK, Petr, Martin ČERNÝ a Dominika GROHMANN. *Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 29

⁴ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, s. 18

Politika hospodářské a sociální soudržnosti patří k nejvýznamnějším politikám a na její zabezpečení připadá více než třetina společného rozpočtu. Prostředky jsou přerozdělovány v rámci sedmiletých cyklů, tzv. programových období (nyní probíhá programové období 2014–2020, přičemž současně dojíždí období 2007–2013) a na základě definování jasných cílů a priorit. Tato politika je zabezpečována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

3.2 Cíle regionální politiky v období 2007–2013

V počátcích evropské integrace nebyly žádné společné cíle definovány a každá členská země si své regionální problémy řešila sama dle svých prostředků a možností. Společenství zastávalo pouze roli koordinátora a členským státům dávalo doporučení, aby se zaměřili na řešení otázek spojených s vytvářením a udržením pracovních míst v problémových regionech. Postupem času došlo k definování jasně daných priorit a každý členský stát musel své národní cíle podřídit cílům Společenství. Regionální politika se postupně stala jedním z nejvýznamnějších nástrojů k posílení hospodářské a sociální soudržnosti.⁵ V programovém období 2007–2013 byla politika rozdělena do třech cílů: cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a cíl Evropská územní spolupráce. K naplnění těchto cílů mělo dojít prostřednictvím 26 operačních programů.

Tabulka 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007-2013

Cíl	Fondy EU27		Fondy ČR	
Konvergence	283 mld. € cca 7 082,80 mld. Kč	81,54 %	25,88 mld. € cca 730,00 mld. Kč	96,98 %
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € cca 1 385,40 mld. Kč	15,95 %	419,09 mil. € cca 11,73 mld. Kč	1,56 %
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € cca 218,55 mld. Kč	2,52 %	389,05 mil. € cca 10,97 mld. Kč	1,46 %
Celkem	347 mld. €	100,00 %	26,69 mld. € cca 752,70 mld. Kč	100,00 %

Přepočtení směnného kurzu 1 EUR = 28,2 CZK.

Zdroj: Strukturální fondy

⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 33

3.3 Nástroje HSS v programovém období 2007 - 2013

V tomto programovém období došlo ke zjednodušení systému přerozdělování prostředků, což se odrazilo i v počtu jejich nástrojů. Stanovené cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti byly naplňovány prostřednictvím dvou strukturálních fondů – Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond a Fondu soudržnosti.

3.4 Základní principy HSS v období 2007 - 2013

Politika hospodářské a sociální soudržnosti byla vystavěna na několika základních principech, které se promítají do celého procesu realizace projektů. Prvně se tyto zásady objevily při reformě fondů v roce 1988 (původně se jednalo o čtyři zásady s označení metody strukturálních intervencí, a to: koncentrace, programování, partnerství a adicionality).⁶ Postupem času se zásady rozrůstaly až do dnešní podoby.

3.5 Legislativní zajištění HSS

3.5.1 Dokumenty na úrovni EU

Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)⁷, jedná se o rámcový dokument zabezpečující regionální politiku Evropské unie. Navádí, jak by členské státy měly nejlépe využít finanční prostředky určené pro dané programové období a představuje hlavní priority a zásady politiky HSS. Na základě SOZS došlo ke schválení pěti nových nařízení týkajících se Fondu soudržnosti a strukturálních fondů, které upravují konkrétní pravidla pro řízení, kontrolu a zabezpečení fondů a konkrétní pravidla pro ERDF, ESF, FS a Evropského sdružení pro územní spolupráci.⁸

⁶ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 49

⁷ Z angličtiny: Community Strategic Guidelines

⁸ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009 s. 33

3.5.2 Dokumenty na úrovni ČR

Po připojení České republiky k EU a jejímu zapojení do regionální politiky musela být zpracována celá řada strategických dokumentů, které byly nutné pro aplikaci strukturální politiky do našeho prostředí. V souladu s principem programování nejsou projekty k financování vybírány náhodným způsobem, nýbrž na základě toho, jakým způsobem řeší problémy definované ve strategických dokumentech. Oficiálním partnerem pro jednání s Evropskou komisí se stalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR), které koordinovalo vyjednávání podmínek pro programové období a připravovalo potřebné dokumenty. Soustavu těchto dokumentů lze znázornit na následujícím schématu:

Národní rozvojový plán ČR 2007–2013

Národní strategický referenční rámec

Operační programy

- **Národní rozvojový plán ČR 2007–2013:** Národní rozvojový plán (NRP) patří mezi nejdůležitější programové dokumenty v členském státě. Představuje jasná pravidla a postupy pro získávání finančních prostředků, „*tento dokument vytyčuje cíle, které mají být splněny, obsahuje rozpracování priorit do dílčích cílů a popisuje postupy jejich realizace*“.⁹

Přípravou tohoto dokumentu bylo pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Národní rozvojový plán České republiky byl schválen usnesením vlády České republiky č. 175/2006 a následně Evropskou komisí 27. července 2007.¹⁰

- **Národní strategický referenční rámec:** Národní strategický referenční rámec (NSRR) představuje obecný programový dokument tvořící základní kostru regionálního rozvoje na úrovni státu. V souladu s NSRR jsou následně připravovány jednotlivé operační programy.

⁹ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, s. 34

¹⁰ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, s. 36

- **Operační programy:** Operační programy (OP) jsou rámcové strategické dokumenty zabezpečující vždy jednu konkrétní oblast podpory (např. životní prostředí, infrastrukturu, region). Představují, jakým způsobem a na jaký typ projektů se mohou určené finanční prostředky z EU čerpat. Operační programy se v zásadě dělí na dva druhy: tematické a regionální.

4. Programové období 2007 – 2013

Regionální politika je charakteristická svými cykly, které jsou totožné s rozpočtovým obdobím EU. Cykly jsou nastaveny na období sedmi let a představují jeden ze základních principů fungování Společenství, programování. Programování znamená přerozdělování prostředků na základě několikaletých programů, které jsou dále tvořeny opatřeními a prioritami obsahujícími vlastní rozpočet.¹¹ Pro každé období jsou definované cíle, které obecným způsobem naznačují, jakou cestou a jakými prostředky by mělo dojít k naplnění těchto cílů. Jakmile jsou jednotlivé cíle definovány na Evropské úrovni, začíná vyjednávání podmínek s členskými státy. K nalezení souladu priorit EU a členského státu dochází přípravou strategického dokumentu, Národního rozvojového plánu.¹²

4.1 Územní statistické jednotky (NUTS)

Každý z členských států EU prošel odlišným historickým vývojem, který se odrazil i do jeho územněsprávního členění. Různorodost těchto systémů zhoršuje možnosti objektivního porovnání regionů pro účely politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Aby mohlo Společenství realizovat jednotný strukturální přístup, bylo nezbytné sjednotit statistické přístupy a vytvořit jednotnou systemizaci dle určitých pravidel. V roce 1988 byla zavedena pro účely analýz a statistického monitorování úrovně regionů jednotná klasifikace územních jednotek. Toto vymezení vypracované Statistickým úřadem Evropského společenství¹³ neslo označení Systematizace územních statistických jednotek NUTS¹⁴ a dělilo celé území unie

¹¹ *Průvodce fondy Evropské unie*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005, s. 12

¹² CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v období 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: IREAS, 2007, s.10

¹³ Používaná zkratka EUROSTAT

¹⁴ Z francouzského „nomenclature des unités territoriales statistiques“

v rámci členských států na porovnatelné celky. K legislativnímu zakotvení tohoto územního členění došlo přijetím Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1059/2003 z 26. 5. 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek NUTS.¹⁵ Systém členění je ve své podstatě jednoduchý a většinou vychází z existujících národních správních jednotek a používá minimálně tři úrovně hierarchického členění (NUTS 1 až 3). Pokud členský stát potřebuje dosáhnout členění větší, může používat další úrovně s označením LAU.¹⁶

„V členských státech stávající správní jednotky představují první kritérium ke stanovení územních jednotek. „Správní jednotkou“ je přitom označeno geografické území se správní příslušností, které je oprávněno uvnitř zákonného a institucionálního rámce členského státu ke správním rozhodnutím nebo politickým rozhodnutím na tomto území.“¹⁷

Objektivním i rozhodujícím kritériem pro zařídění do příslušné úrovně NUTS je počet obyvatel, to znamená počet osob, které mají na daném území přihlášené trvalé bydliště. Pokud členský stát nedosahuje ani minimální hranice pro určenou úroveň, tvoří pouze jedinou NUTS na příslušné úrovni.

Tabulka 2 Rozdělení do úrovně NUTS

Úroveň NUTS	Počet obyvatel	
	minimum	maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek NUTS

4.1.1 Členění České republiky na NUTS

V podmínkách České republiky se vycházelo při vymezování územních jednotek z ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.

¹⁵ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 89

¹⁶ Local Administrative Units

¹⁷ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 91

Dle tohoto zákona je území ČR pokládáno za NUTS 0 (stát) a současně za NUTS 1 (celé území). NUTS 2 jsou vyšší územní samosprávné celky, tzv. regiony soudržnosti a ty se dělí na jednotlivé kraje – NUTS 3¹⁸. Dále se území dělí na jednotlivé okresy LAU 1 a konkrétní obce LAU 2. Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ-NUTS jsou:

Stát (NUTS 0)	Česká republika
Území (NUTS 1)	území celé ČR
Region soudržnosti (NUTS 2)	skružené kraje
Kraj (NUTS 3)	kraje
LAU 1	okresy
LAU 2	obce

Region soudržnosti (RS) - v regionální politice se jedná o základní statistické jednotky pro výpočet hodnoty HDP/obyvatele, dle kterého je rozdělována podpora ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Jedná se o území na úrovni NUTS 2, které se také nazývá sdružené kraje. V programovém období 2007–2013 měl každý region soudržnosti vlastní operační program, který byl speciálně zaměřen na problémy daného regionu.¹⁹

Obrázek 1 Znáornění rozdělení oblastí NUTS 2 a NUTS 3 v České republice

Oblasti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky

Zdroj: Český statistický úřad

¹⁸ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 93

¹⁹ *Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007, s. 10

Tabulka 3 Přehled jednotlivých NUTS v ČR

NUTS 1	NUTS 2	NUTS 3
Česká republika	Praha	Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj Ústecký kraj
	Jihovýchod	Vysočina Jihomoravský kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj Zlínský kraj

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

4.2 Operační programy ČR

Čerpání finančních prostředků v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je prováděno prostřednictvím tzv. operačních programů. Na základě Národního strategického referenčního rámce a v souladu s cíli politiky hospodářské a sociální soudržnosti bylo možné v období 2007–2013 v České republice využívat k zajištění financování projektů celkem 26 operačních programů. Celková alokace připadající na všechny tři cíle politiky byla stanovena ve výši 26,69 mld. EUR.

Jedná se o základní strategický dokument představující víceleté opatření podporované strukturálními fondy. Obsahují popis priorit, způsob řízení, finanční zdroje a oblasti intervencí na jednotlivých úrovních. Jsou zde podrobně představeny cíle a priority, kterých chce členský stát dosáhnout v dané oblasti. Najdeme zde popis konkrétních aktivit, na které je možné finanční prostředky čerpat, včetně představení potencionálních žadatelů. ²⁰ „Obsahují analýzu současné situace, popis strategie vedoucí k žádané změně, stanovují prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů i možné příjemce podpory, monitorovací indikátory, finanční

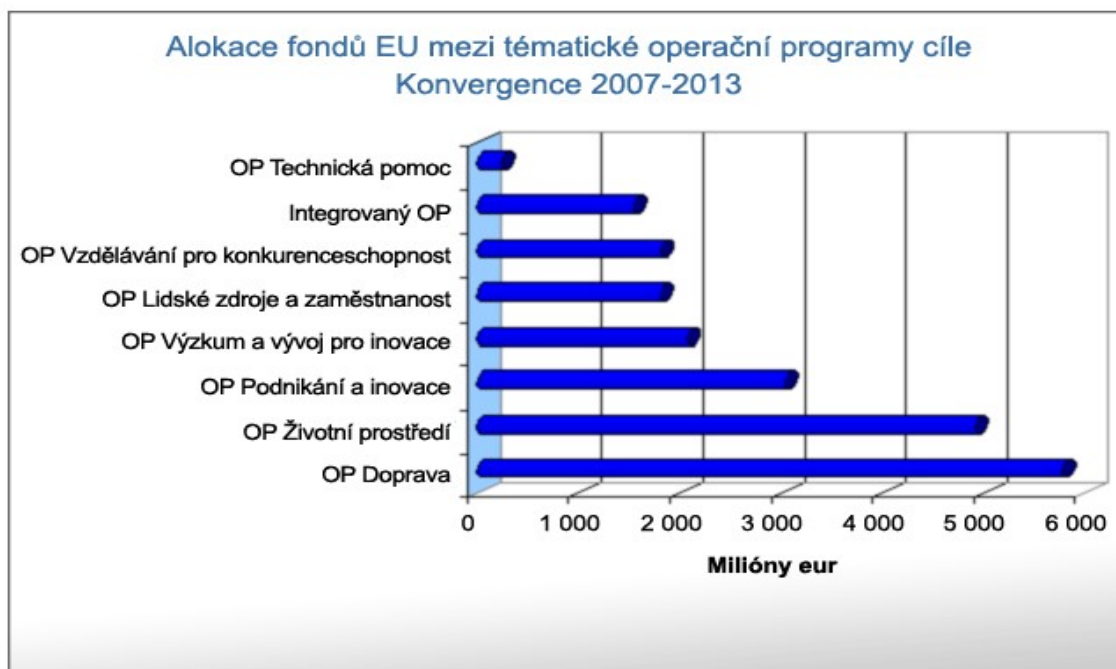
²⁰ *Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007, s. 8

a institucionální zajištění programu“.²¹ Z pozice žadatelů a realizátorů projektů představují nejdůležitější dokument. Operační programy se dají rozdělit na dvě skupiny – regionální nebo tematické, dle toho, jestli zabezpečují jednotlivý region (NUTS II) či konkrétní sektor (podnikání, zaměstnanost, životní prostředí, doprava).

4.2.1 Tematické operační programy

Do cíle Konvergence bylo zařazeno osm tematických (sektorových) operačních programů s celkovou alokací 21,23 mld. EUR. Tyto programy spadaly pod příslušná ministerstva ČR, které vypracovávaly podrobný metodologický návod pro jejich aplikaci. Byly nastaveny tak, aby každý zabezpečoval určitou specifickou oblast, ale dohromady tvořily ucelený rámec podpory. Svoji působností pokrývají celé území ČR kromě Hlavního města Prahy.

Obrázek 2 Alokace prostředků v tematických operačních programech

Zdroj: Strukturální fondy

²¹ MACHÁLEK, Petr, Martin ČERNÝ a Dominika GROHMANN. *Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 34

OP Doprava: Jednalo se o finančně největší operační program v ČR, který zabezpečoval realizaci strategických cílů daných Národním rozvojovým plánem ČR pro oblast dopravy. Týkal se priorit evropského a neregionálního charakteru.²²

OP Životní prostředí: Zaměřením tohoto programu bylo zlepšit kvalitu životního prostředí a zdraví obyvatel, což byl jeden z předpokladů pro vytvoření konkurenceschopného a atraktivního státu včetně nastavení udržitelného rozvoje území. Jednalo se o jeden z největších operačních programů v ČR.

OP Podnikání a inovace: Jednalo se o program zaměřený na podporu konkurenceschopnosti české ekonomiky včetně podpory malého a středního podnikání. Globálním cílem bylo posílit konkurenceschopnost a zvýšit výkonnost průmyslu a služeb na úroveň předních průmyslových ekonomik EU.

OP Výzkum a vývoj pro inovace: Cílem programu byl růst konkurenceschopnosti státu a znalostní ekonomika. Jednalo se o aktivity na posilování inovačního, vývojového a výzkumného potenciálu vedoucích k vytváření většího množství kvalifikovaných pracovních míst.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost: Podporoval investice do rozvoje lidských zdrojů, aby se společnost stala více flexibilní, otevřenou a soudržnou. Cílem operačního programu bylo zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost lidí na trhu práce.

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost: Šlo o program k získávání podpory v oblasti rozvoje potenciálu lidských zdrojů. Globální cíle programu tvořila modernizace a rozvoj systému vzdělávání na všech jeho úrovních a zkvalitnění podmínek ve výzkumu a vývoji.

Integrovaný OP: Tento program doplňoval regionální a tematické programy a zajišťoval komplexní řešení intervencí národního rozměru na území celé České republiky.

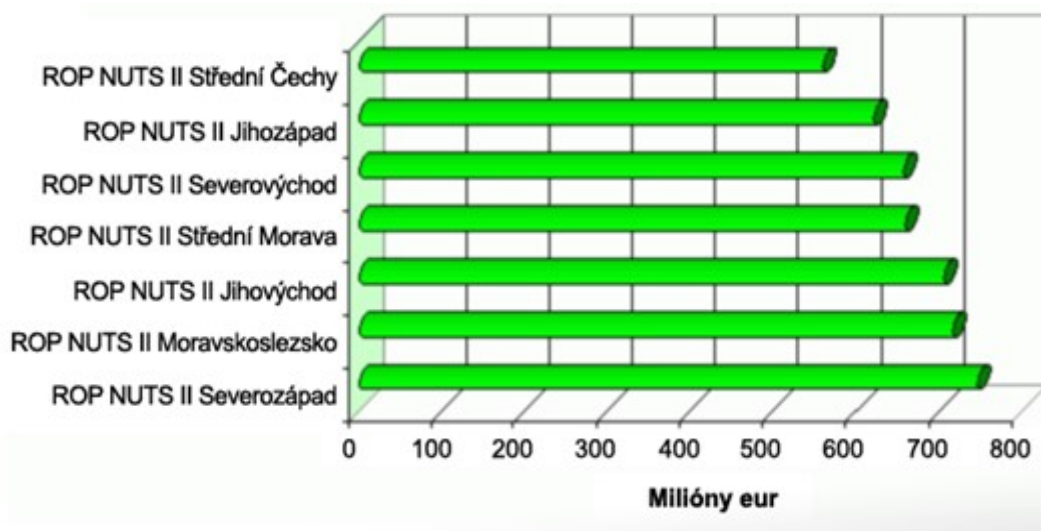
OP Technická pomoc: Globálním cílem bylo zlepšit a posílit jednotné řízení a implementaci fondů EU v České republice, prostřednictvím podpory administrativní a absorpční kapacity, evaluace a publicity.

²² CHOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v období 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: IREAS, 2007, s.32

4.2.2 Regionální operační programy

Dále bylo do cíle Konvergence zahrnuto sedm regionálních operačních programů (ROP) s celkovou podporou 4,66 mld. EUR. ROPy připadají na jednotlivé regiony soudržnosti a jejich nastavení je v každém regionu trochu odlišné, dle konkrétních potřeb daného území. Snahou je využít potenciál příslušného regionu a pomoci k jeho harmonickému a vyváženému rozvoji. Podpora je směřována do oblastí dopravní obslužnosti, rozvoje území, podpory rozvoje podnikání a cestovního ruchu. Za realizaci programu odpovídá Regionální rada příslušného regionu soudržnosti.²³ Jedná se o tyto programy: ROP NUTS II Severozápad, Moravskoslezsko, Jihovýchod, Střední Morava, Severovýchod, Jihozápad a Střední Čechy.

Obrázek 3 Alokace prostředků v regionálních operačních programech

Zdroj: Strukturální fondy

²³ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2.*, dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, s. 45

4.2.3 Operační programy pro Prahu

Praha jako jediný region soudržnosti v ČR spadá pod cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. V programovém období 2007–2013 se jednalo o dva operační programy **OP Praha – Konkurenceschopnost** a **OP Praha – Adaptabilita** s celkovou alokací 343,3 mil. EUR. Tyto programy měly současně regionální i tematický charakter a zastřešovaly více strukturálních problémů. Oba programy byly orientovány na podporu ekonomických změn v městských, venkovských a průmyslových regionech, jejichž HDP je vyšší než 75 % průměru EU. Zodpovědným orgánem za realizaci obou programů je hlavní město Praha.²⁴

4.2.4 Evropská územní spolupráce

Tyto operační programy spadaly pod Cíl Evropská územní spolupráce, který se snažil docílit vyváženého rozvoje EU prostřednictvím vzájemné spolupráce států na přeshraniční, meziregionální a mezinárodní úrovni. Hlavními podporovanými aktivitami byly rozvoj vědy a výzkumu, životního prostředí a řízení vodních zdrojů.²⁵ Celková alokace připadající na tento cíl činila 0,39 mil. EUR a byla přerozdělována devíti programy - **INTERACT II**, **ESPON 2013**, **OP meziregionální spolupráce**, **OP nadnárodní spolupráce**, **OP Přeshraniční spolupráce** (OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko).

²⁴ PŘICHYSTAL, Aleš. *Programy a fondy Evropské unie: (učební texty)*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, 2009, s. 21

²⁵ MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a dopl. vyd.* Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009, s. 51

5. Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy

Regionální operační program Střední Čechy představoval hlavní programový dokument, který určoval priority daného území pro implementaci strukturálních fondů v programovacím období 2007–2013. Program vycházel ze strategických materiálů kraje (Program rozvoje územního rozvoje Středočeského kraje) a byl v souladu s programovými dokumenty definujícími obecné priority pro rozvoj Evropské unie i České republiky (SOZS, NRP, NSRR). Oproti nastavení tematických operačních programů, byl zde uplatňován integrovaný přístup rozvoje území. Z toho vyplývalo i jeho komplexní zaměření směřující na podporu regionální dopravy včetně modernizace veřejné dopravy, podporu a rozvoj cestovního ruchu, zlepšování podmínek pro život v obcích i městech regionu a obnova sociální, zdravotnické a vzdělávací infrastruktury. Regionální operační program SČ spadal pod cíl Konvergence a z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro něj byla vyčleněna částka 571,72 mil. EUR.²⁶ Základním dokumentem, který představoval ROP SČ z hlediska jeho zaměření, cílů a realizace programu, byl Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007–2013 (dále jen „Programový dokument“). Programový dokument byl 3. 12. 2007 schválen Evropskou komisí.

5.1 Základní profil regionu Střední Čechy

Střední Čechy jsou jediným krajem, který současně tvoří samostatný region soudržnosti na úrovni NUTS 2. Administrativně se skládá z 12 okresů, 26 obcí s rozšířenou působností a 1 145 konkrétních obcí, z toho je 83 měst.²⁷ Jedná se o největší kraj v České republice s rozlohou 11 015,8 km², což činí skoro 14 % celého území ČR²⁸. Dle počtu obyvatel, jde o třetí největší kraj tvořený 1 323 355²⁹ obyvateli. Jako jediný kraj na svém území nemá krajské město a krajský úřad se nachází v Praze.

²⁶ *Strukturální fondy* [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Cechy>

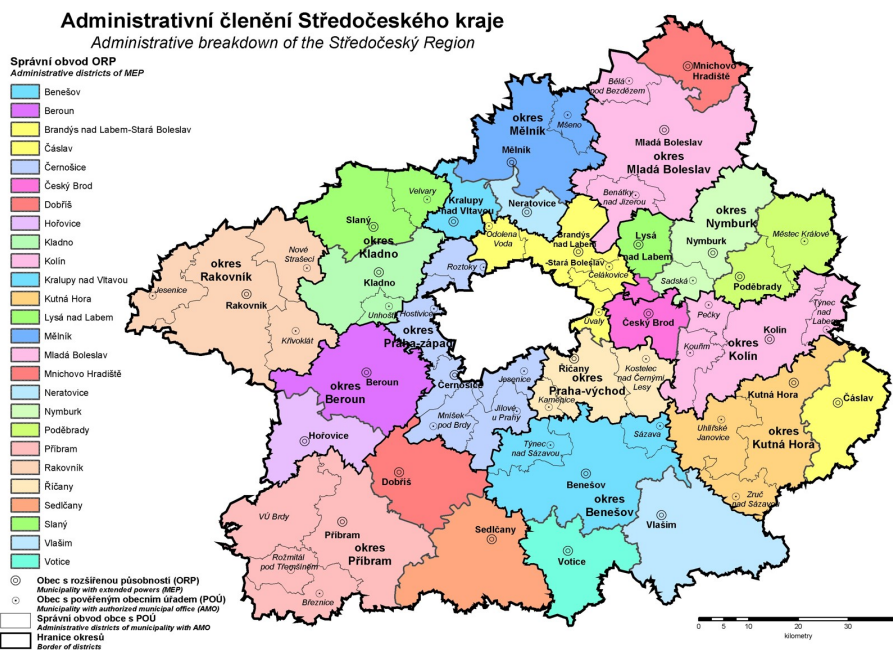
²⁷ *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/110221_krajina

²⁸ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 17

²⁹ *Český statistický úřad* [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs>

Charakteristikou Středních Čech je značný počet malých obcí a nedostatek větších měst. Tato rozdrobenost sídelní struktury s nízkou hustotou zalidnění se následně odráží do technické a sociální vybavenosti území. Rovněž věková struktura obyvatelstva ve Středočeském kraji není ideální, oproti průměru celé ČR je tvořena větším podílem starších věkových kategorií a menším podílem nejmladších věkových kategorií, což vytváří větší nároky na infrastrukturu v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví.³⁰ „Z evropského pohledu jsou Střední Čechy, podobně jako ostatní regiony ČR s výjimkou Prahy, stále chápány jako do určité míry zaostávající. Toto zaostávání je dáno zejména celkovým ekonomickým výkonem vyjádřeným hrubým domácím produktem v paritě kupní síly, zatímco jiné ukazatele jsou již mnohem příznivější.“³¹

Obrázek 4 Administrativní členění Středočeského kraje

Zdroj: Statistická ročenka

³⁰ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 19

³¹ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 16

5.2 Historie regionálního operačního programu Střední Čechy

Česká republika v oblasti získávání finančních prostředků ze strukturálních fondů čerpala zkušenosti pouze z předvstupní pomoci a ze zkráceného programového období, které u nás probíhalo v letech 2004–2006. V programovém období 2004–2006 neexistovaly žádné jednotlivé regionální operační programy, ale problematiku regionálního rozvoje řešil jednotný program nazvaný Společný regionální operační program (SROP). SROP byl souhrnný program, prostřednictvím kterého byly řešeny rozvojové priority všech regionů soudržnosti, kromě hlavního města Prahy. Vlivem decentralizačních procesů byl původní Společný regionální operační program v programovém období 2007–2013 nahrazen sedmi Regionálními operačními programy s působností v jednotlivých regionech soudržnosti.³²

5.3 Cíle ROP Střední Čechy v programovém období 2007 - 2013

V programovém období 2007–2013 mohl region soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy využívat k dosažení cílů rozvoje regionu širokou paletu národních i evropských programů. ROP byl tak pouze jedním, byť velmi důležitým, programem veřejných intervencí vedoucích k podpoře rozvoje regionu. Základní střednědobou vizí byla vyšší kvalita života obyvatel a posílení jeho přitažlivosti pro investory a turisty. Základní rozvojové cíle by měly být naplněny prostřednictvím stimulace lokálních faktorů, zaváděním inovativních postupů, zvyšováním kvality životního prostředí a posilováním sociální soudržnosti. „*ROP NUTS 2 Střední Čechy je zaměřen na problémy, které je efektivní řešit prostřednictvím regionálních intervencí nebo jejichž řešení je vymezeno kompetencemi regionální samosprávy.*“³³ V tomto kontextu byl nastaven jednak globální cíl a dále i navazující cíle specifické ROP Střední Čechy.

³² PŘICHYSTAL, Aleš. *Programy a fondy Evropské unie: (učební texty)*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, 2009, s. 25

³³ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 36

Globální cíl Regionálního operačního programu Střední Čechy:

„Globálním cílem ROP NUTS 2 Střední Čechy k roku 2013 je vytvořit podmínky pro dynamický růst HDP regionu a zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch.“

34

Střední Čechy jsou svojí geografickou polohou velice specifické, a tak řeší několik rozdílných rozvojových problémů současně (suburbánní ³⁵ versus okrajové území regionu). V suburbánních částech regionu patřil mezi největší problémy přetíženost a nevyhovující stav dopravních komunikací, zhoršující se životní prostředí a neřízený rozvoj bytové výstavby. Oproti tomu okrajová území se potýkala spíše s problémy s nedostatkem pracovních příležitostí (venkovské a okrajové oblasti), malou technickou vybaveností menších obcí, nízkou diverzifikací ekonomické základny a nedostatečným využíváním vlastního potenciálu k podpoře cestovního ruchu. Na základě těchto potřeb a v souladu s globálním cílem byly nastaveny specifické cíle, které již konkretizovaly, do jakých oblastí byla veřejná podpora směřována.

Specifické cíle Regionálního operačního programu Střední Čechy:

„1. zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel při současném snižování negativních dopadů na životní prostředí.

2. zvýšení návštěvnosti a prodloužení délky pobytu návštěvníka a posílení místních příjmů z cestovního ruchu.

3. zvýšení kvality života ve městech i na venkově a posílení role městských center jako přirozených pólů růstu v regionu.

4. zvýšení absorpční kapacity regionálních a místních aktérů.“³⁶

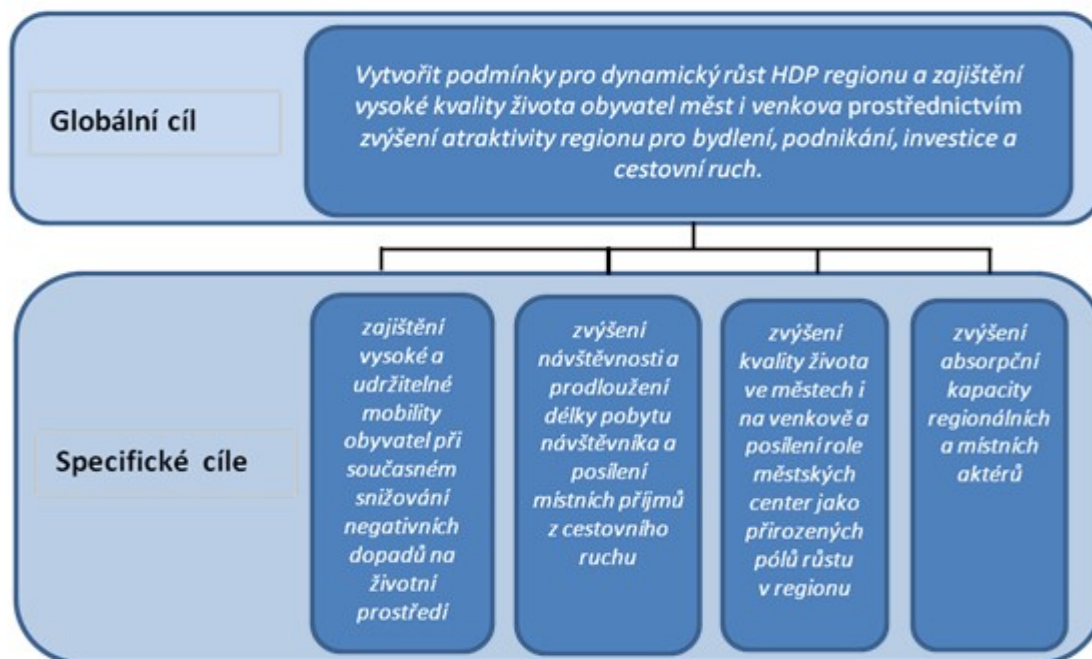
³⁴ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 35

³⁵ Suburbanizace značí přestěhování obyvatel, jejich aktivit a některých funkcí z jádrového města na jeho okraj, kde utváří velké obytné čtvrti. Suburbanizace pochází z anglického slova suburb, tedy předměstí. Jedná se o velmi složitý proces, který je ovlivněn mnoha faktory, především je to rostoucí bohatství střední třídy. WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, s. 186

³⁶ Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007 – 2013, verze k 3. 12. 2007, s. 36

Při nastavování zaměření a rozsahu veřejné podpory Regionálního operačního programu Střední Čechy bylo nutné stanovit intervence mezi operačními programy na regionální a národní úrovni. Výše uvedené cíle vycházejí z potřeb Středočeského kraje, které byly definovány na základě podrobných analýz vypracovaných v průběhu roku 2006.

Obrázek 5 Struktura cílů ROP Střední Čechy

Zdroj: Programový dokument k ROP NUTS 2 Střední Čechy, s. 37,38, vlastní zpracování

5.4 Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Čechy v programovém období 2007 - 2013

Abychom mohli objektivním způsobem sledovat plnění deklarovaných cílů je potřeba stanovit hodnotící kritéria a základní parametry jednotlivých oblastí podpory a prioritních os. V souladu s Programovým dokumentem byl vypracován Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu programu NUTS 2 Střední Čechy (dále jen „Prováděcí dokument“). Prováděcí dokument podrobněji představuje ROP SČ a není již schvalován Evropskou komisí. „Oblasti podpory slouží jako nástroje pro dosažení cílů programu a ve vztahu k příjemcům mají povahu realizačních programů (nejnižší úroveň operačního programu)“.³⁷ Prioritní osy definují základní tematické zaměření operačního programu a byly nastaveny v souladu se specifickými cíli. Prováděcí dokument představuje jednotlivé prioritní osy, včetně oblastí

³⁷ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 7

podpory, a to z hlediska zaměření, výše a formy podpory, cílových skupin a pravidel způsobilosti výdajů. Jeho obsahem byla také podrobná implementační struktura všech zapojených subjektů. Intervence ROP SČ byly realizovány prostřednictvím čtyř prioritních os, které jsou následně rozděleny do 11 oblastí podpory.

Jednotlivé zaměření prioritních os a oblastí podpory bylo v obrysech definováno již v Programovém dokumentu. Konkrétní nastavení cílů, zaměření, výše a typu podpory, včetně určení potenciálních příjemců, časového plánu, indikátorů plnění a způsobilosti výdajů, bylo definováno až v Prováděcím dokumentu k Regionálnímu operačnímu programu. Tento dokument detailně rozpracovával nastavení a implementační proces Regionálního operačního programu Střední Čechy a pro potenciální žadatele se tak jednalo o základní metodickou příručku k přípravě projektu.

5.4.1 Prioritní osa 1 - Doprava

Středočeský kraj má jednu z nejvyšších intenzit dopravy, což je zapříčiněno jeho polohou vůči hlavnímu městu Praze a s tím spojenou vysokou mírou transitzní přepravy i dojížděním lidí za prací a službami. Globálním cílem pro oblast dopravy bylo zabezpečit udržitelnou a kvalitní mobilitu obyvatel a snížení negativních dopadů dopravy na životní prostředí v kraji. Intervence v této prioritní ose byly směřovány na rozvoj obslužných komunikací II. a III. tříd a navýšení podílu veřejné dopravy včetně zlepšení podmínek pro cyklodopravu. Prioritní osa byla dále dělena do dvou oblastí podpory: Regionální dopravní infrastruktura a Udržitelné formy veřejné dopravy.

5.4.2 Prioritní osa 2 - Cestovní ruch

Region Střední Čechy má relativně veliký kulturní a přírodní potenciál pro rozvoj, je bohatý na množství památek, turistických destinací a zajímavých míst. Jeho poloha v zázemí Prahy je také ideální. Cílem vedoucím k rozvoji cestovního ruchu bylo zvýšení návštěvnosti území a prodloužení délky pobytu návštěvníků, což má za důsledek navýšení místních příjmů. Prioritní osa se dělila na tři oblasti podpory: Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu, Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu a Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje.

5.4.3 Prioritní osa 3 - Integrovaný rozvoj území

U většiny měst i větších regionálních center se setkáváme s problémy, které nestačilo řešit formou individuálních projektů, ale vyžadovaly komplexní přístup řešení. Vlivem dřívějšího neřízeného rozvoje a nízkých investičních aktivit se zde objevují oblasti, které nedostatečně plní své přirozené funkce. Strategie této prioritní osy byla postavena na komplexním přístupu řešení problémů rozvoje území a byla primárně zaměřena na podporu rozvoje městských center v regionu. Doplňkově byla podporována i revitalizace venkovských sídel, za účelem stabilizace sídelní struktury a zvýšení kvality života na venkově. Prioritní osa se členila na tři oblasti podpory: Rozvoj regionálních center, Rozvoj měst a Rozvoj venkova.

5.4.4 Prioritní osa 4 - Technická pomoc

Technická pomoc vychází ze článku 46 Obecného nařízení Rady č. 1083/2006, který umožňuje financovat ze strukturálních fondů rovněž přípravné, monitorovací a kontrolní činnosti vyplývající z fungování operačních programů. Jinými slovy byla určena na provoz Úřadu Regionální rady Střední Čechy za účelem úspěšné implementace programu. Důležitou součástí byla také podpora publicity a absorpční kapacity. Prioritní osa se rozdělovala na tři oblasti podpory: Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu, Informovanost a publicita programu a Absorpční kapacita regionálních aktérů.

Tabulka 4 Stanovený finanční plán pro ROP NUTS 2 Střední Čechy

Číslo priorit. osy / oblasti podpory	Název prioritní osy / oblasti podpory	Podíl na alokaci	EU	Národní veřejné zdroje celkem	Celkové veřejné zdroje
1	Doprava	41,60%	232 578 876,89	41 043 331,84	273 622 205,73
1.1	<i>Regionální dopravní infrastruktura</i>	75,00%	174 434 157,77	30 782 498,76	205 216 653,53
1.2	<i>Udržitelné formy veřejné dopravy</i>	25,00%	58 144 719,12	10 260 833,08	68 405 552,20
2	Cestovní ruch	18,00%	100 635 091,02	17 759 133,90	118 394 224,92
2.1	<i>Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu</i>	30,00%	30 190 527,31	5 327 740,17	35 518 267,48
2.2	<i>Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu</i>	60,00%	60 381 054,61	10 655 480,34	71 036 534,95
2.3	<i>Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje</i>	10,00%	10 063 509,10	1 775 913,39	11 839 422,49
3	Integrovaný rozvoj území	37,00%	206 861 020,56	36 504 886,19	243 365 909,75
3.1	<i>Rozvoj regionálních center</i>	10,00%	20 686 102,04	3 650 488,64	24 336 590,68
3.2	<i>Rozvoj měst</i>	60,00%	124 116 612,26	21 902 931,80	146 019 544,07
3.3	<i>Rozvoj venkova</i>	30,00%	62 058 306,26	10 951 465,75	73 009 775,00
4	Technická pomoc	3,40%	19 008 850,53	3 354 503,07	22 363 353,60
4.1	<i>Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu</i>	55,00%	10 454 867,79	1 844 976,69	12 299 844,48
4.2	<i>Informovanost a publicita programu</i>	15,00%	2 851 327,58	503 175,46	3 354 503,04
4.3	<i>Absorpční kapacita regionálních aktérů</i>	30,00%	5 702 655,16	1 006 350,92	6 709 006,08
Celkem		100,00%	559 083 839,00	98 661 855,00	657 745 694,00

Poznámka: Všechny částky jsou uvedeny v EUR.

Zdroj: Prováděcí dokument k ROP NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12. 06. 2007, s. 112

Tabulka číslo 4 uvádí souhrnný přehled alokovaných částek na jednotlivé prioritní osy i oblasti podpory. Největší podíl finančních prostředků připadá na prioritní osu 1 - Dopravu, téměř 42 % celkové alokace. Nejmenší díl potom na prioritní osu 4 - Technická pomoc, která obstarává chod Úřadu Regionální rady včetně zajištění publicity programu.

6. Praktická část - Analýza indikátorů Regionálního operačního programu Střední Čechy

Praktickou částí diplomové práce je analýza indikátorů Regionálního operačního programu Střední Čechy. V úvodu kapitoly je teoretický popis indikátorů, ze kterých byly k bližší analýze vybrány indikátory výstupu. Po analýze indikátorů výstupu, jsou uvedeny revize programu, které byly nastavovány tak, aby docházelo k plnění cílových hodnot indikátorů jednotlivých prioritních os, které byly také podrobeny bližší analýze.

Analýza indikátorů Regionálního operačního programu Střední Čechy

Pro vyhodnocení dopadů realizace a plnění indikátorů operačního programu, je nutné znát původní stav, který následně porovnáme se stavem dosaženým po provedených intervencích.

Jako základní podkladový materiál jsem použila Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu programu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze 1.0 z 12. 06. 2007, který byl schválen Výborem regionální rady dne 19. června 2007³⁸. Tento dokument představuje, čeho by operační program měl dosáhnout a kvantifikuje výstupy, kterými má být určených cílů dosaženo. Dokumentem, ve kterém jsou uvedeny skutečné výstupy a cíle, kterých operační program dosáhl, je **Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy z roku 2016**, která byla předložena Evropské komisi v souladu s čl. 67 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, stanovujícím Řídícímu orgánu povinnost poskytnout Evropské komisi závěrečnou zprávu. Jedná se o závěrečný dokument zpracovaný Řídícím orgánem ROP NUTS II Střední Čechy, který shrnuje základní informace o realizaci, věcném a finančním pokroku programu za celé programové období 2007–2013.³⁹

³⁸ ROP Střední Čechy [online]. Dostupné z: http://www.ropstrednicechy.cz/vrr_zapisy_z_jednani.php?year=2007

³⁹ ROP Střední Čechy [online]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=c5be7dde-a748-11e7-80ca-5254003d369b>

6.1 Indikátory

Indikátor je ukazatel sloužící k měření naplňování cílů programu v konkrétních měrných jednotkách. Každá oblast podpory obsahuje soustavu vlastních indikátorů, které jsou pro ni relevantní. Indikátory musí být jednoduše počitatelné, objektivní, ověřitelné a dostupné.

„Evropská komise pojem indikátor jasně definuje jako rozměr cíle, který má být naplněn, zdroje, který má být použit, dopadu, který má být obdržen nebo proměnou prostředí. Indikátor poskytuje kvantifikovanou informaci, která usnadňuje rozhodnutí.“⁴⁰

„EU označuje požadavky na kvalitu ukazatelů zkratkou SMART:

S - Specifik (konkrétní),

M - Measurable (měřitelné),

A - Accurate (přesné),

R - Relevant (relevantní),

T - Timely (aktuální).“⁴¹

Soustava indikátorů ROP Střední Čechy byla vytvořena k podpoře efektivního řízení přerozdělování finančních prostředků programu. Pro možnost hodnocení programu nejen na regionální úrovni, ale i na úrovni celé ČR a EU, byly do indikátorové soustavy zařazeny i tzv. „core“ indikátory. Tyto indikátory se vztahují k plnění priorit Společenství a byly nezbytné pro výkon kontroly ze strany Evropské komise. Z důvodu jednoduššího hodnocení byly do soustavy indikátorů začleněny i indikátory vztahující se k plnění NSRR a Lisabonské strategie. Ostatní (běžné) indikátory jsou definovány z Národního číselníku indikátorů⁴² vztahujícího se k programovému období 2007–2013. Smyslem soustavy indikátorů bylo sledovat, jakým způsobem a v jaké míře docházelo k naplňování cílů operačního programu.

Pro podmínky Regionálního operačního programu Střední Čechy v programovém období 2007–2013 byly použity následující typy indikátorů:

⁴⁰ VITURKA, Milan , et al. *Teoreticko-metodologická východiska hodnocení programů podpory regionálního rozvoje*. Vyd.1. Brno : MU, 2005, s. 30

⁴¹ BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, s. 74

⁴² *Strukturální fondy* [online]., Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Monitorovani/Monitorovani-vecneho-pokroku/Narodni-ciselnik-indikatoru-aktualizace>

Zdrojové/vstupní indikátory: informují, jaké množství finančních prostředků bylo vyčleněno pro jednotlivou úroveň intervencí. Udávají celkový přehled o rozpočtových prostředcích na program.

Finanční indikátory: využívají se k periodickému monitorování plateb a závazků pro jednotlivé operace. Tento ukazatel se vztahuje k alokované výši rozpočtu na každou úroveň podpory.

Indikátory kontextu: představují sociálněekonomické prostředí, do kterého jsou zasazeny cíle operačního programu.

Indikátory výstupu: připadají na aktivity konkrétních oblastí podpory pro operační program. Udávají dosažení vytýčených cílů prostřednictvím např. délky nových silnic, cyklostezek či počtu nových dopravních prostředků veřejné dopravy.

Indikátory výsledku: vztahují se k bezprostředním, tedy okamžitým a přímým účinkům operačního programu. Přinášejí například informace o ploše revitalizovaných území, podílu zrekonstruovaných nebo nových silnic na celkové síti silnic.

Indikátory dopadu: přináší data, která mají dlouhodobější význam. Pomocí těchto indikátorů se vyhodnocuje naplňování rozhodujících cílů operačního programu. Indikátory dopadu jsou důležité i pro strategické rozhodování (například, jestli přistoupit k revizi operačního programu).

Obrázek 6 Struktura soustavy indikátorů ROP Střední Čechy

Úroveň programu		Úroveň prioritních os	
vazba indikátorů na:	indikátory	indikátory:	vazba indikátorů na:
globální cíl	dopadu		
specifický cíl	výsledku		globální cíl
		výsledku	specifický cíl
	výstupu (agregované výstupy)	výstupu	aktivity

Zdroj: Programový dokument k ROP NUTS 2 Střední Čech

Struktura na obrázku číslo 6 představuje vzájemnou vazbu mezi indikátory na úrovni prioritních os a celého programu. Na úrovni prioritních os byly pouze indikátory výsledku

a výstupu, které charakterizují specifické cíle dané osy. Na úrovni celého programu byly již i indikátory dopadu, které definují globální cíl operačního programu.

Každý indikátor má nastavenou výchozí hodnotu, což je obvykle údaj z roku 2004. Dále je vždy uvedena hodnota cílová, vztažená k roku 2013, tuto hodnotu měl příslušný indikátor v průběhu realizace operačního programu naplnit. V některých případech je nastavena výchozí hodnota nulová, což znamená, že pro ROP SČ bylo důležité, jakou změnu tato intervence prostřednictvím strukturálních fondů generovala. Hodnoty indikátorů byly nastaveny na základě analýz potřebnosti daného území, zkušeností předešlých programových období a vypracovaných expertních odhadů. V průběhu realizace operačního programu bylo zjištěno, že některé definované aktivity jsou pro příjemce podpory důležitější než jiné a poptávka po nich je značně vyšší. Z tohoto důvodu docházelo během programového období k menším úpravám nastavených hodnot monitorovacích indikátorů. Tyto změny jsou možné pouze v rámci prioritní osy, se schválením Evropské komise a následného zapracování do dokumentů. V současné chvíli je platný Programový dokument k ROP NUTS 2 Střední Čechy, verze 7.0 z 01.09.2012, do kterého byly zapracovány konečné změny hodnot indikátorové soustavy. Tento dokument byl schválen ze strany Evropské komise a následně dne 21.01.2014 Výborem regionální rady⁴³.

Faktory ovlivňující plnění cílových hodnot indikátorů

U indikátorů, které byly **naplňovány přímo v závislosti na realizaci projektů**, docházelo ve většině případů k přesazení cílových hodnot. Za obecnou příčinu lze považovat to, že nastavení cílových hodnot indikátorů ŘO prováděl za, v té době, známých skutečností (skutečný stav implementace ROP SČ) a předpokladů dalšího zaměření implementace programu. Další příčinou byly úspory dosažené jednak při kontrole nákladovosti projektů v rámci hodnocení, a jednak díky úsporám dosažených v průběhu realizace projektů v rámci výběrových řízení. Díky tomu bylo možné podpořit více projektů, než kolik za vyčleněnou částku ŘO předpokládal. Snížení nákladů při realizaci projektů však neodpovídalo adekvátnímu snížení nastavených hodnot indikátorů, tyto hodnoty zůstaly stejné. Za uspořené prostředky pak bylo možné podpořit další projekty, čímž dochází k dalšímu naplňování (přeplňování) indikátorů.

⁴³ ROP Střední Čechy. *ROP Střední Čechy* [online]. Dostupné z: http://www.ropstrednicechy.cz/vrr_zapisy_z_jednani.php?year=2014

6.2 Indikátory výstupu

Pro sledování dosažení cílů z kvantitativního hlediska lze považovat **indikátory výstupu**. Tyto indikátory byly naplňovány výhradně prostřednictvím projektů, z tohoto důvodu jsem si je vybrala k podrobnější analýze, protože počet zrealizovaných projektů nám o dané prioritní ose řekne více, než kolik všechny projekty dohromady stály.

Indikátory výstupu

Všechny tyto indikátory byly naplňovány přímo v závislosti na realizaci projektů. Na základě dosažených hodnot lze konstatovat, že tři ze čtyř indikátorů dosáhly, resp. přesáhly své cílové hodnoty. Největšího počtu podpořených projektů dosáhla v absolutním počtu prioritní osa 3 následovaná prioritní osou 1.

Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost): Tento indikátor byl naplňován projekty prioritní osy 1 s cílovou hodnotou 120 zrealizovaných projektů. **Dosáhl plnění 328,3 %** s celkovou dosaženou hodnotou 394 projektů.

Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu: Tento indikátor byl naplňován projekty prioritní osy 2 s cílovou hodnotou 120 zrealizovaných projektů. Dosáhl **plnění 98,3 %** s celkovou dosaženou hodnotou 118 projektů.

Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšující atraktivitu měst a velkoměst: Tento indikátor byl naplňován projekty prioritní osy 3 s cílovou hodnotou 170 zrealizovaných projektů. Dosáhl **plnění 140,6 %** s celkovou dosaženou hodnotou 239 projektů.

Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí: Tento indikátor byl naplňován projekty prioritní osy 3 s cílovou hodnotou 170 zrealizovaných projektů. Dosáhl **plnění 148,9 %** s celkovou dosaženou hodnotou 253 projektů.⁴⁴

Uvedená čísla jsou zobrazena níže v tabulce číslo 5, která reflektuje plnění indikátorů v jednotlivých letech.

⁴⁴ Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, str. 39-40

Tabulka 5 Informace o věcném pokroku ROP SČ – Indikátory výstupu

Kód NČI	Název indikátoru	Měrná jednotka	Zdroj	Hodnota	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Konec program . období	Cílová hodnota	Celkem
511 100 Core 13 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	Počet	Gestor OP	Dosažená	0,00	0,00	21,00	46,00	59,00	111,00	152,00	259,00	394,00	N/A	394,00
				Výchozí	0,00	0,00	0,00	21,00	46,00	59,00	111,00	152,00	259,00	N/A	0,00
				Cílová	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
511 200 Core 34 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet	Gestor OP	Dosažená	0,00	0,00	6,00	28,00	46,00	70,00	80,00	93,00	118,00	N/A	118,00
				Výchozí	0,00	0,00	0,00	6,00	28,00	46,00	70,00	80,00	93,00	N/A	0,00
				Cílová	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
511 500 Core 39 Výstup	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšujících atraktivitu měst a velkoměst celkem	Počet	Gestor OP	Dosažená	0,00	0,00	10,00	73,00	118,00	151,00	170,00	191,00	239,00	N/A	239,00
				Výchozí	0,00	0,00	0,00	10,00	73,00	118,00	151,00	170,00	191,00	N/A	0,00
				Cílová	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
512 100 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí	Počet	Gestor OP	Dosažená	0,00	0,00	14,00	76,00	129,00	164,00	183,00	204,00	253,00	N/A	253,00
				Výchozí	0,00	0,00	0,00	14,00	76,00	129,00	164,00	183,00	204,00	N/A	0,00
				Cílová	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: IS MSC2007 k 1. 2. 2017, Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy

6.3 Přeplnění cílových hodnot indikátorů

Cílové hodnoty indikátorů byly obecně „přeplněny“ z několika důvodů:

1) Nastavení cílových hodnot indikátorů ŘO prováděl za podmínek v té době známých skutečností, předpokladů a zkušeností. Cílové hodnoty indikátorů byly ve většině případů nastaveny, dle odhadu nákladů průměrných cen stavebních nákladů na obdobné akce, tj. kolik projektů bude možné zrealizovat za danou alokaci.

2) Díky úsporám dosažených, jednak při kontrole nákladovosti jednotkových cen v porovnání s Cenovou soustavou ÚRS (CS ÚRS) v rámci hodnocení, a jednak díky úsporám dosažených v průběhu realizace projektů zapříčiněné tlakem na snižování stavebních nákladů jako důsledek hospodářské krize, bylo možné podpořit více projektů, než kolik za vyčleněnou částku ŘO předpokládal. Snížení nákladů při realizaci projektů však neodpovídalo adekvátnímu snížení nastavených hodnot indikátorů, tyto hodnoty zůstávaly stejné. Za ušetřené prostředky pak bylo možné podpořit další projekty, čímž došlo k dalšímu naplňování (přeplňování) indikátorů.

3) Využitím (realokacemi) finančních prostředků, které byly původně plánovány do oblastí s vyššími jednotkovými náklady, na aktivity s menšími jednotkovými náklady, bylo podpořeno větší množství projektů. V praxi znamenala realokace například, že odhad nákladů na 1 projekt cestovního ruchu je 10 mil. Kč, pokud se tyto prostředky přesunuly do dopravy, mohly se zrealizovat 3 projekty místních komunikací s odhadem nákladů 3 mil. Kč za projekt.

4) Ke konci programového období z důvodu dočerpání alokací jednotlivých prioritních os, byly realizovány spíše nákladově menší projekty s krátkou dobou realizace, aby byly dokončeny do konce roku 2015. Díky tomu mohlo být rovněž podpořeno více projektů. Jednalo se zejména o realizaci projektů na místní komunikace, které byly schvalovány v režimu závěrečných výzev.

6.4 Nenaplnění cílové hodnoty indikátoru

Jediný výstupový indikátor „**Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu**“ je vyhodnocen, jako nenaplněný. Pravdou je, že by k jeho naplnění došlo zcela přesně, a to v počtu predikovaných 120 projektů. Důvodem chybějících 2 projektů je to, že dva projekty cestovního ruchu jsou zařazeny do procesu řešení nesrovnalostí, a tudíž nejsou započítány. Projekty jsou uvedeny v tabulce Přílohy číslo 4 Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy.

Jedná se o dva projekty vyšetřované Policií ČR, jsou to:

Nesrovnalost číslo: CZ.1.15/2.1.00/04.00095/16/001

Reg. číslo projektu: CZ.1.15/2.1.00/04.00095

Název projektu: Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo

Příjemce dotace: Farma Čapí hnízdo, a.s.

Důvody nesrovnalosti: Podezření na trestný čin podvodu z hlediska porušení podmínky malého a středního podniku.

Aktuální stav: ŘO nemá informace o stavu vyšetřování a ani kdy bude vyšetřování ukončeno.

Nesrovnalost číslo: CZ.1.15/2.1.00/55.01128/17/001

Reg. číslo projektu: CZ.1.15/2.1.00/55.01128

Název projektu: Výstavba a vybavení sportovně-rekreačního zařízení v Kosmonosech

Příjemce dotace: ASTRA AKADEMIE s.r.o.

Důvody nesrovnalosti: Podezření na trestný čin podvodu z důvodů manipulace s dokumenty, které neodpovídají skutečnosti.

Aktuální stav: ŘO nemá informace o stavu vyšetřování a ani kdy bude vyšetřování ukončeno.

Obě tyto nesrovnalosti nebyly vykázaný v žádném z předcházejících výkazů částek a nebudou vykázaný ani ve výkazu částek za rok 2016.

6.5 Revize programu

Regionální operační program Střední Čechy prošel během celého programového období několika revizemi. Revize se týkaly nejen úprav finančního charakteru, tzn. navýšení alokace programu a přesuny prostředků mezi jednotlivými prioritními osami i konkrétními oblastmi podpory, ale i věcného obsahu programu. Důvodů pro tyto revize bylo několik, například dodatečné navýšení alokace programu, změny v nastavení priorit Středočeského kraje, dopady ekonomické krize nebo dočerpání zbývajících volných prostředků v jednotlivých oblastech podpory. Veškeré provedené změny byly prodiskutovány a odsouhlaseny Monitorovacím výborem ROP SČ v souladu s čl. 65 Obecného nařízení.

Revize programu podléhající schválení Evropskou komisí

První revize programu byla EK schválena v **lednu 2011**. Hlavním předmětem revize byla realokace finančních prostředků z Prioritních os 1 Doprava a 2 Cestovní ruch do Prioritní osy 3 Integrovaný rozvoj území v celkové výši 41 972 345,- €. Změna byla navržena již v roce 2009 jako důsledek významných socioekonomických změn – aktuální zohlednění dopadů ekonomické krize. Základním motivem této revize bylo to, že Prioritní osa 3, ze které bylo podporováno několik investičně náročných oblastí (zdravotnictví, školství, sociální oblast, volnočasové aktivity, revitalizace území atd.) nutných pro vyvážený rozvoj měst a obcí, byla v celkovém rozdělení alokací mezi jednotlivé prioritní osy poddimenzována. V souladu se strategií „EVROPA 2020“ navýšené prostředky v Prioritní ose 3 směřovaly do inovačních aktivit v oblastech týkajících se vzdělávání, zdravotnictví a sociální oblasti.

V návaznosti na změny v alokacích prioritních os a rovněž v souvislosti s reálným vývojem programu bylo nutné provést i revizi **indikátorové soustavy**. Tato aktualizace jednak reflektovala provedené úpravy programu, dále odrážela aktuální stav realizace programu a absorpční kapacitu jednotlivých aktivit. Rovněž byly využity výstupy z uskutečněných evaluací. Hlavní provedené změny v oblasti indikátorů byly následující:

- doplnění indikátorů kontextu monitorujících stav v oblastech, které mohou být intervencemi ROP nepřímo velmi významně ovlivněny,

- doplnění indikátorů v oblasti podpory 1.1, které zachycují aktivity s velkou absorpční kapacitou,
- vyřazení nebo snížení cílových hodnot indikátorů, u kterých již bylo zřejmé, že stávajícím tempem realizace nemohou být naplněny,
- zvýšení cílových hodnot indikátorů, u kterých již bylo zřejmé, že stávajícím tempem realizace budou tyto hodnoty výrazně překročeny,
- úprava názvů a kódů indikátorů dle platného Národního číselníku indikátorů.

Součástí revize bylo i zrušení omezující podmínky podpory určené na výstavby, rekonstrukce a modernizace místních komunikací, která spočívala v omezení jen na komunikace napojující rozvojové průmyslové areály na regionální síť silničních komunikací. O takto úzce definovanou podporu byl mezi žadateli velmi malý zájem, přestože potřeba investic do sítě místních komunikací byla značná. Proto nově definovaná podpora byla rozšířena i na komunikace zajišťující nebo vylepšující přímý přístup k již existujícím nebo potenciálním lokalitám hospodářského rozvoje.

Další revizí schválenou v **prosinci 2011** bylo přijetí dodatečných prostředků do programu. Dne 30. srpna 2010 byla rozhodnutím Evropské komise (K (2010) 5817) na základě článku 17 Meziinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Evropskou komisí o rozpočtové kázni a řádném finančním řízení stanovena dodatečná alokace pro Českou republiku pro roky 2011–2013 v celkové výši 237 mil. €.

Následně bylo na národní úrovni usnesením vlády ČR č. 817 ze dne 16. listopadu 2010 rozhodnuto o rozdělení dodatečných prostředků mezi jednotlivé operační programy. Na základě tohoto usnesení vlády byly pro ROP SČ určeny dodatečné finanční prostředky v celkové výši 9 304 522,00 € (ve veřejných prostředcích celkem 10 946 497,00 €) pro alokaci na roky 2011–2013.

Tyto dodatečné finanční prostředky byly alokovány do Prioritní osy 1 Doprava a byly využívány v souladu s usnesením vlády ČR č. 817/2010 na projekty zaměřené na rekonstrukci nebo výstavbu dopravní infrastruktury s vyšším regionálním významem, které zkvalitňují dopravní infrastrukturu a které přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti území regionu středních Čech.

Usnesením vlády ČR č. 382/2011 bylo do ROP SČ realokováno 3 328 741,00 € (ve veřejných prostředcích celkem 3 916 167,00 €) z Operačního programu Technická pomoc. Navýšení se týkalo alokace na rok 2011 a prostředky byly určeny pro využití v oblasti podpory vzdělávací infrastruktury v regionech. Tyto finanční prostředky byly alokovány v souladu s návrhem Národního orgánu pro koordinaci do Prioritní osy 3 Integrovaný rozvoj území a byly využity na aktivity určené na podporu infrastruktury pro regionální vzdělávání se zaměřením na střední a vyšší odborné školství technického a přírodovědného charakteru.

V říjnu 2012 byla EK schválena **poslední revize** ROP SČ. Tato revize představovala realokaci finančních prostředků z prioritní osy 4 Technická pomoc do prioritní osy 3 Integrovaný rozvoj území v celkové výši 1 523 529 €, z toho prostředků ERDF 1 295 000 €. Předmětem revize byl přesun nevyužitých prostředků určených na podporu absorpční kapacity regionu. Vzhledem k tomu, že absorpční kapacita programu byla shledána jako dostačující, byly prostředky určené na její podporu přesunuty na podporu aktivit týkající se školské infrastruktury, tzn. na realizaci projektů s vyšší účelností (effectiveness), účinností (efficiency) a užitečností (utility) ve smyslu plnění věcných cílů programu a potřeb regionu.

Revize programu podléhající schválení Ministerstvem vnitra ČR

S blížícím se koncem programového období docházelo k zásahům do alokací pouze na úrovni konkrétních oblastí podpory v rámci jedné prioritní osy. Tyto revize byly prováděny zejména v souvislosti s efektivním dočerpáním zbytkových alokací jednotlivých oblastí podpory, které nebyly již kryty žádnými projekty. Dále z tohoto důvodu byly MV také schvalovány „průběžné“ realokace případných dalších uvolněných finančních prostředků, které se v takovýchto oblastech podpor v dalším průběhu implementace programu vyskytly. Tyto prostředky byly převáděny do oblastí podpor, kde byl převis chválených projektů (v režimu „závěrečných“ výzev s negarantovanou výší dotace) nad volnou alokací.

Revize programu podléhající schválení Výborem regionální rady

V dalším období implementace programu (roky 2015, 2016) byly **realokace prováděny v rámci flexibility** na základě rozhodnutí Výboru regionální rady. Uvolněné finanční prostředky byly ihned využívány na pokrytí projektů s negarantovanou výší dotace nebo náhradních projektů bez ohledu na to, v jaké prioritní ose, resp. oblasti podpory, byly tyto prostředky vygenerovány. Finanční prostředky byly operativně převáděny i mezi jednotlivými prioritními osami tak, aby byly podpořeny všechny projekty v max. výši dotace, které byly příjemci požadovány, a zároveň nebyla v konečném důsledku porušena pravidla flexibility (nepřekročení alokace každé prioritní osy o více než 10 % při současném dodržení max. stanovené výše alokace programu).⁴⁵

Zhodnocení změn

Většina změn se týkala především přesunu finančních prostředků v rámci prioritních, což reflektovalo zájem žadatelů o projekty s daným zaměřením.

Pro příklad uvedu z mého pohledu největší změnu programu, která měla velice kladný efekt a vedla k velké přeplněnosti výstupového indikátoru v prioritní ose 1 – Doprava, ale při samotné realizaci přinášela někdy i záporný efekt. Jedná se o zrušení omezující podmínky podpory určené na výstavby, rekonstrukce a modernizace místních komunikací, která spočívala v omezení jen na komunikace napojující rozvojové průmyslové areály na regionální síť silničních komunikací a byla rozšířena i na komunikace zajišťující nebo vylepšující přímý přístup k již existujícím nebo potenciálním lokalitám hospodářského rozvoje, což bylo blíže definováno jako sídla nebo provozovny podnikatelských subjektů, kterými byli i podnikající fyzické osoby, které většinou mají svá sídla či provozovny shodné s trvalým pobytem. V praxi to však zejména na malých obcích vypadalo, že starostové opravují komunikace tak, že opravy končí před domy místních podnikatelů, ale v ulicích, kde by oprava byla potřebnější, komunikace opravena nebyla. Pro občany neznající podmínky dotace to bylo matoucí a pobuřující, ale starostové do realizace projektu šli s tím, že z dotace opraví, alespoň něco a zbytek, třebaže potřebnější, opraví později bez dotačních prostředků.

⁴⁵ Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, str. 94-99

6.6 Analýza jednotlivých prioritních os

Následující podkapitoly se zabývají vyhodnocením plnění hlavních indikátorů jednotlivých prioritních os programu.

6.6.1 Vyhodnocení prioritní osy 1 - Doprava

Střední Čechy mají nejvyšší intenzitu dopravy v celé ČR⁴⁶. Je to dáno jejich polohou v zázemí hlavního města a s tím spojenou zvýšenou tranzitní přepravou a dojížděnkami za prací a službami. *„Hlavními překážkami k dosažení globálního cíle jsou nedostatečné nebo nekvalitní napojení sídel na hlavní tahy vyššího řádu, vysoká intenzita nákladní silniční dopravy, a naopak nízký podíl veřejné dopravy“*⁴⁷. Také vozový park většiny přepravců již v mnoha ohledech nesplňoval nové požadavky na ekologický provoz. Strategie programu tak byla orientována především na posílení dostupnosti páteřních komunikací, navýšení počtu lidí využívajících veřejnou dopravu a rozvoj cyklistické dopravy.

Z níže uvedené tabulky číslo 6 zjistíme, zda a v jaké míře byly jednotlivé hodnoty indikátorové soustavy naplněny. Tabulka se vztahuje na dvě oblasti podpory (Regionální dopravní infrastruktura a Udržitelné formy veřejné dopravy) v rámci prioritní osy číslo 1. Data jsou získána ze **Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy**.

⁴⁶ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 15

⁴⁷ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 15

Tabulka 6 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy číslo 1 - Doprava

Kód indikátoru	Úplný název indikátoru	Typ indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Relevance oblasti podpory	Cílová hodnota indikátoru	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %
511100	Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	Výstupy	Počet projektů	1.1, 1.2	120,00	394,00	328
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Výstupy	Počet kilometrů	1.1	205,00	230,08	112,20
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Výstupy	Počet kilometrů	1.1	5,00	3,13	62,60
610102	Délka rekonstruovaných silnic II. a III. třídy	Výstupy	Počet kilometrů	1.1	200,00	226,95	113,50
610105	Délka nových a rekonstruovaných místních komunikací celkem	Výstupy	Počet kilometrů	1.1, 1.2	30,00	157,74	525,80
610106	Délka nových místních (městských) komunikací celkem	Výstupy	Počet kilometrů	1.1, 1.2	5,00	6,43	128,60
610107	Délka rekonstruovaných místních (městských) komunikací celkem	Výstupy	Počet kilometrů	1.1, 1.2	25,00	151,31	596,00
610108	Podíl nově zrekonstruovaných a nových silnic na celkové regionální síti silnic	Výsledky	Počet procent	1.1	2,00	2,66	133,00
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek	Výstupy	Počet kilometrů	1.2	30,00	78,40	261,00
610119	Počet odstraněných bodových závad	Výstupy	Počet	1.1	50,00	82,00	164,00
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Výstupy	Počet	1.2	40,00	117,00	292,50
610247	Počet nově pořízených nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě	Výstupy	Počet	1.2	50,00	110,00	220,00
610248	Podíl vozidel ve veřejné dopravě na ekologický pohon	Výsledky	Počet procent	1.2	10,00	38,40	384,00
653105	Plocha obcí v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) na území regionu	Výsledky	Počet procent	1.1, 1.2	75,00	46,50	62,00

Zdroj: Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, vlastní zpracování

Z tabulky číslo 6 vyplývá, že v prioritní ose číslo 1 došlo k naplnění většiny cílových hodnot indikátorů. Pouze u indikátoru *délka nových silnic II. a III. třídy* došlo k naplnění 62,60 % a u indikátoru *plocha obcí v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) na území regionu* 62 % cílové hodnoty. Ostatní cílové hodnoty indikátorů byly prostřednictvím provedených intervencí Regionálního operačního programu nejen naplněny, nýbrž došlo k jejich přeplnění, a to v některých případech i o stovky procent.

Nenaplnění hodnoty indikátoru *délka nových silnic II. a III. třídy* došlo o 37,40 %, což z cílové hodnoty požadovaných 5 kilometrů a celkového objemu komunikací dotčených intervencemi ROP, činí pouze nevýznamnou záležitost. Důvodem nenaplnění tohoto indikátoru, může být změna v poptávce o tento typ projektu v průběhu programového období. Indikátor *plocha obcí v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO) na území regionu* není v dokazovaném prostředí příliš relevantní. Hodnoty indikátoru jsou značně zkresleny důsledkem závislosti na atmosférických a rozptylových podmínkách, a tak jsou v čase velice proměnlivé.

Ostatní indikátory prioritní osy číslo 1 byly naplněny, v některých případech došlo dokonce ke značnému překročení cílové hodnoty. Z doložené tabulky vyplývá, že příjemci upřednostňovali projekty zaměřené na výstavbu a rekonstrukci místních komunikací a nových cyklostezek, konkrétně se jedná o indikátory *Délka rekonstruovaných místních (městských) komunikací celkem* a *Délka nově vybudovaných cyklostezek*. Poptávka po opravách místních komunikací byla patrná již v průběhu programového období. V původním prováděcím dokumentu (verze 1.0 z 12. 6. 2007) se s podporou těchto projektů příliš nepočítalo, a tak došlo k zařazení mezi podporované aktivity až v průběhu realizace operačního programu a následnému schválení ze strany Evropské komise. Značné přeplňování jednotlivých indikátorů je primárně zapříčiněno konzervativním nastavením cílových hodnot při fázi programování. Mezi sekundární důvody lze uvést například značné úspory dosažené při výběrových řízeních.

Na základě naplněnosti dat indikátorové soustavy lze konstatovat, že globální cíl prioritní osy „**Zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel a snižování negativních dopadů dopravy na životní prostředí**“ byl naplněn. K relativně celkové délce silniční sítě Středočeského kraje byl potenciál ROP zajistit mobilitu obyvatelstva nutně limitovaný, avšak intervence přispěly ke zkvalitnění komunikací, zvýšení komfortu veřejné hromadné dopravy i zlepšování podmínek pro cyklodopravu. Intervence realizované prostřednictvím

Regionálního operačního programu Střední Čechy v rámci prioritní osy 1 přispěly k plnění dílčích specifických cílů dokonce ve větší míře, než jak bylo uvažováno na začátku realizace programu.

Realizace této prioritní osy se vyvíjela správným směrem, čímž maximálně přispěla k naplnění cílů této prioritní osy. Z realizovaných projektů se v oblasti podpory regionální dopravní infrastruktury zabývalo 111 rekonstrukcemi (recyklacemi) či výstavbou nových silnic II. a III. tříd, 202 rekonstrukcemi (recyklacemi) či výstavbou nových místních komunikací, součástí 67 projektů bylo odstranění bodových závad (rekonstrukcemi mostů, křižovatek, obnovou dopravního značení apod.). V případě udržitelné formy veřejné dopravy se 47 projektů zabývalo výstavbou cyklistických stezek určených pro pravidelnou dopravu do škol a zaměstnání, 17 modernizací autobusového nádraží nebo výstavbou nových autobusových zastávek a 8 výstavbou odstavných ploch „Park and Ride“ a „Bike and Ride“. 16 projektů bylo zaměřeno na pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě.

6.6.2 Vyhodnocení prioritní osy 2 - Cestovní ruch

Střední Čechy mají značný kulturní, historický i přírodní potenciál, aby mohly dále rozvíjet podporu cestovního ruchu. Jednak je to dáno polohou v zázemí hlavního města Prahy, které je značně navštěvováno domácími i zahraničními turisty. Dále disponují velkým počtem kulturních památek a zajímavých míst v každém koutu regionu. S tímto rozvojovým potenciálem cestovního ruchu, ale bohužel kontrastuje jeho nízké využití. To se následně projevuje v relativně malé návštěvnosti a kratší délce pobytu návštěvníků. Mezi klíčové problémy bránící efektivnějšímu využití daného potenciálu pro rozvoj patří neuspokojivé vybavení, a hlavně nedostatečně rozvinutá infrastruktura cestovního ruchu.⁴⁸ To se týká zejména periferních částí regionu. Další příčinou je nedostatečná kvalita mediální kampaně a využití kreativního marketingu k přilákání potencionálních návštěvníků. Strategií této prioritní osy bylo efektivnější využití daného potenciálu území k posílení cestovního ruchu.

⁴⁸ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 33

Z tabulky číslo 7 zjistíme, zda a v jaké míře byly jednotlivé hodnoty indikátorové soustavy naplněny. Tabulka se vztahuje na všechny tři oblasti podpory (Podnikatelská infrastruktura a služby ČR, Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu a Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje) v rámci prioritní osy číslo 2. Data jsou získána ze **Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy**.

Tabulka 7 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 2 - Cestovní ruch

Kód indikátoru	Úplný název indikátoru	Typ indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Relevance oblasti podpory	Cílová hodnota indikátoru	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %
511200	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	Výstupy	Počet projektů	2.1, 2.2, 2.3	120,00	118	98,00
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Výsledky	Počet pracovních míst	2.1, 2.2, 2.3	100,00	206,54	207,00
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek	Výstupy	Počet kilometrů	2.2	50,00	50,95	102,00
630100	Počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek celkem	Výstupy	Počet	2.1, 2.2	500,00	901,00	182,00
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Výstupy	Počet objektů	2.1, 2.2	15,00	29,00	193,00

Zdroj: Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, vlastní zpracování

Z tabulky číslo 7 je patrné, že všechny sledované hlavní indikátory v prioritní ose číslo 2 byly naplněny, u některých indikátorů dokonce došlo k jejich přeplnění o desítky procent nad cílovou hodnotu stanovenou Prováděcím dokumentem. Pouze indikátor *Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu* nebyl naplněn na požadovanou hodnotu.

Indikátor *Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu* byl naplněn jen na hodnotu 118, což činí 98 % cílové hodnoty. I toto procento naplněnosti se však dá považovat za splnění cíle, protože nedočerpání o dva projektů je marginální, navíc projekty byly zrealizované, ale z důvodu šetření nesrovnalostí nejsou započítané, viz bod 7.4 této diplomové práce.

Všechny ostatní indikátory soustavy jsou naplněny minimálně na požadovanou hodnotu. Většina indikátorů vykazuje značné přeplnění, což je zapříčiněno konzervativně nastaveným cílovým hodnotám v době fáze programování. Nejvíce přeplněný byl indikátor

Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu, a to na hodnotu 207 %. I když Středočeský kraj dlouhodobě patří mezi kraje s nejnižší mírou nezaměstnanosti⁴⁹, je tento výsledek velice přínosný. Finanční alokace připadající na tuto prioritní osu je podstatně nižší než u Dopravy a Integrovaného rozvoje území, avšak dosažené výsledky prokazují funkčnost nastavené intervenční logiky prioritní osy vedoucí k podpoře sociálněekonomického růstu regionu.

Realizace této prioritní osy se vyvíjela správným směrem. V oblasti podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu bylo vybudováno 15 nových ubytovacích zařízení, 3 ubytovací zařízení byly zkvalitněny. V rámci těchto projektů vznikla sportovně rekreační zařízení a zázemí pro kongresovou turistiku. Pět projektů bylo navíc zaměřeno i na podporu poznávacího cestovního ruchu. V oblasti podpory zaměřené na veřejnou infrastrukturu a služby cestovního ruchu byla většina, 39 projektů, zaměřena na vybudování nebo rekonstrukci objektů pro potřeby poznávacího cestovního ruchu. Předmětem (nebo součástí) 15 projektů byla výstavba/rekonstrukce cyklostezek a cyklotras. Další projekty se zabývaly např. výstavbou/rekonstrukcemi ubytovacích zařízení či infrastrukturou pro vodáckou turistiku a rekreační plavbu. V oblasti podpory propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje většina, 24 podpořených projektů, byla zaměřena na propagaci turistických destinací a na pořádání seminářů a konferencí o cestovním ruchu. Náplní třech projektů bylo uspořádání pravidelných kulturních akcí regionálního významu.

⁴⁹ Český statistický úřad [online]. 2016 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/podil-nezamestnanych-osob-2016-ve-stredoceskem-kraji>

6.6.3 Vyhodnocení prioritní osy 3 - Integrovaný rozvoj území

Vlivem „stínového“ efektu hlavního města má region středních Čech nejnižší míru urbanizace v České republice. Z důvodu dřívějšího, často neřízeného, rozvoje a nízké investiční aktivity nalzáme spoustu obcí, měst i regionálních center, které dostatečně neplní své přirozené funkce. Tyto oblasti často vyžadují integrovaný přístup k řešení svého rozvoje. Z důvodu zajištění komplexního přístupu k řešení problémů, byla část prioritní osy vyčleněna pro Statutární města Kladno a Mladou Boleslav, jakožto významná regionální centra.⁵⁰ Ostatní oblasti podpory se věnovali rozvoji jednotlivých obcí a měst, kde stačí v určitých případech intervence na úrovni konkrétních projektů. Strategie této osy byla postavena na zajištění komplexního řešení problémů rozvoje území, prostřednictvím investic do revitalizace území a posílení infrastruktury veřejných služeb vedoucí k navýšení atraktivity měst. Dílčím způsobem byla také podpořena revitalizace území a rozvoj veřejných služeb ve venkovských sídlech.

Níže uvedená tabulka číslo 8 zahrnuje všechny tři oblasti podpory (Rozvoj regionálních center, Rozvoj měst a Rozvoj venkova) v rámci prioritní osy číslo 3 a vyplývá z ní, jak byla plněna indikátorová soustava. Data jsou získána ze **Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy**.

⁵⁰ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 54

Tabulka 8 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 3 - Integrovaný rozvoj území

Kód indikátoru	Úplný název indikátoru	Typ indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Relevance oblasti podpory	Cílová hodnota indikátoru	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %
511500	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšujících atraktivitu měst a velkoměst celkem	Výstupy	Počet projektů	3.1, 3.2	170,00	239,00	141,00
511531	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšujících atraktivitu) vybraných měst	Výstupy	Počet projektů	3.1	20,00	53,00	265,00
511541	Počet podpořených projektů na ostatní města	Výstupy	Počet projektů	3.2	150,00	186,00	124,00
512100	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí	Výstupy	Počet projektů	3.3	170,00	253,00	149,00
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Výstupy	Počet	3.1	10,00	6,00	60
520213	Počet nově vytvořených prac. míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst	Výstupy	Počet pracovních míst	3.1, 3.2	160,00	243,86	154,00
520215	Počet nově vytvořených prac. míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj venkovských oblastí (obcí)	Výstupy	Počet pracovních míst	3.3	180,00	353,41	196,00
650101	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve městech	Výsledky	Počet v ha	3.1, 3.2	50,00	100,35	201,00
650505	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území ve venkovských oblastech	Výstupy	Počet v ha	3.3	35,00	35,85	102,00
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Výstupy	Počet v m ²	3.1, 3.2	39 000,00	184 113,65	472,00
651500	Plocha regenerovaných a reptal. objektů ve venkov. oblastech celkem	Výstupy	Počet v m ²	3.3	20 000,00	111 938,86	560,00

Zdroj: Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, vlastní zpracování

V prioritní ose číslo 3 došlo k naplnění všech hodnot indikátorové soustavy kromě jediné. U indikátoru *Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě* nedošlo k naplnění na požadovanou cílovou hodnotu. Všechny ostatní indikátory byly naplněny, u některých došlo dokonce k jejich přeplnění, a to i v řádech stovek procent.

Indikátor *Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě* byl naplněn pouze do výše 60 % cílové hodnoty. Cílová hodnota byla stanovena na pořízení 10 kusů nových ekologických vozidel pro veřejnou dopravu. Tento indikátor spadá pod oblast podpory 3.1 - Rozvoj regionálních center, která je realizována pomocí integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM) Kladno a Mladá Boleslav. Důvodem nenaplnění byla realizace jednoho projektu vztahujícího se na koupi nových ekologických autobusů mimo rámec IPRM. Tento projekt byl realizován z oblasti podpory 1.2 – Udržitelné formy veřejné dopravy, kde došlo ke značnému přeplnění. Proto i tento indikátor lze považovat za naplněný.

Cílové hodnoty ostatních indikátorů jsou dosaženy a u řady z nich dokonce došlo k jejich značnému překročení. Za hlavní faktor vedoucí k přeplňování cílových hodnot indikátorů považují nepřesně nastavené cílové hodnoty indikátorů. Příčinami nejspíše byla větší opatrnost ve fázi programování a nedostatečné zkušenosti z předchozí realizace podobných projektů. Nejvýraznějšího přeplnění bylo dosaženo u indikátorů *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem* a *Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem*. U těchto dvou indikátorů došlo k přeplnění v řádech několika stovek procent. S ohledem na různorodost zaměření těchto projektů (divadla, školy, dětská hřiště) a hlavně rozsahu prováděných úprav (rekonstrukce zahrad, speciální audiovizuální technika, rekonstrukce a výstavba kompletních objektů) lze jen obtížně tyto projekty srovnávat. V tomto kontextu se zdá, že tyto indikátory nebyly úplně vhodně zvoleny, protože neodráží rozsah, nákladovost ani intenzitu prováděných úprav, a tak adekvátně nereprezentují přínosy intervencí. Naopak pozitivní přínosy vidím v přeplnění indikátorů nově vzniklých pracovních míst. I když vytváření nových pracovních příležitostí nebylo primárním cílem této oblasti podpory, je vznik nových 597 pracovních pozic značným přínosem v rozvoji regionu.

Vzhledem k naplněnosti dat indikátorové soustavy lze konstatovat, že projekty podporované Regionálním operačním programem Střední Čechy v rámci prioritní osy číslo 3 - Integrovaný rozvoj území vedly nebo přispěly k plnění globálního cíle, včetně cílů

specifických. K naplnění těchto cílů bylo nakonec dosaženo ve větší míře, než bylo původně naplánováno. Lze říci, že globální cíl „**Zajištění kvality života ve městech i na venkově a posílení role městských center jako přirozených pólů růstu v regionu**“ byl naplněn. Z výše uvedených tabulek lze prokázat, že intervence vedly k posílení role městských center i ke zvýšení kvality života obyvatel ve městech i na venkově. Nelze ovšem tvrdit, že tento kvalitní život obyvatel měst i venkova byl globálně „zajištěn“. Sice se tato oblast podpory snažila zacílit na komplexní přístup k řešení problémů, avšak realizované intervence se zaměřovaly na omezený výsek aspektů zajišťujících kvalitu života lidí.

Realizace této prioritní osy se vyvíjela správným směrem. Projektů realizovaných v rámci regionálních center (IPRM Kladno a IPRM Mladá Boleslav) bylo do oblasti revitalizace centrálních částí měst zaměřeno 17, dalších 16 projektů do oblasti volnočasových aktivit, 5 projektů do oblasti vzdělávání, 1 projekt byl zaměřen na pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě a na vybavení domova důchodců. V oblasti rozvoje měst bylo podpořeno 62 projektů v oblasti vzdělávání, 18 v oblasti sociální integrace, 26 v oblasti zdravotnictví, 57 v oblasti volnočasových aktivit a revitalizace centrálních částí měst se týkala 23 projektů. V případě rozvoje venkova bylo podpořeno 114 projektů v oblasti vzdělávání, 13 v oblasti sociální integrace, 4 v oblasti zdravotnictví, 86 v oblasti volnočasových aktivit revitalizací centrálních částí obcí se týkala 36 projektů.

6.6.4 Vyhodnocení prioritní osy 4 - Technická pomoc

Na základě této prioritní osy bylo možné poskytnout finanční prostředky na přípravné, hodnotící, správní, monitorovací a kontrolní činnosti operačních programů. Zde byla vyčleněna finanční podpora pro řídicí orgán při implementaci programu. Finanční prostředky byly určeny na zajištění personální kapacity, publicitu operačního programu a přípravu analytických materiálů.⁵¹ Jednalo se o nejmenší prioritní osu, pro kterou bylo vyčleněno zhruba 3,5 % celkové finanční alokace připadající na Regionální operační program Střední Čechy.

Soustava indikátorů spadající pod tuto prioritní osu se vztahuje na všechny tři oblasti podpory (Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu, Informovanost a publicita programu a Zvýšení absorpční kapacity). Data jsou získána ze **Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy**.

Tabulka 9 Plnění indikátorové soustavy prioritní osy č. 4 - Technická pomoc

Kód indikátoru	Úplný název indikátoru	Typ indikátoru	Měrná jednotka indikátoru	Relevance oblasti podpory	Cílová hodnota indikátoru	Dosažená hodnota indikátoru	Dosažená hodnota v %
514100	Počet podpořených projektů zaměřených na technickou pomoc	Výstupy	Počet projektů	4.1, 4.2, 4.3	60,00	73,00	121,67
710500	Realizace evaluačních studií a zpráv celkem	Výstupy	Počet	4.1, 4.2, 4.3	20,00	9,00	45,00
710700	Počet vytvořených metodických a technicko-informačních materiálů	Výstupy	Počet	4.1, 4.2, 4.3	30,00	40,00	133,33
711900	Počet proškolených osob	Výsledky	Počet osob	4.1, 4.2, 4.3	200,00	450,00	225

Zdroj: Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, vlastní zpracování

V prioritní ose Technická pomoc došlo k naplnění všech požadovaných hodnot indikátorové soustavy kromě jediné. U ostatních indikátorů došlo k přeplnění cílové hodnoty v řádech desítek procent. Indikátor *Realizace evaluačních studií a zpráv celkem* byl naplněn pouze do hodnoty 45 %. Důvodem nedosažení cílové hodnoty indikátoru byla nemožnost zahrnout do počtu studie, které byly řídicím orgánem zpracovány interním způsobem.

⁵¹ Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, verze k 12.06.2007, s. 98

Jediný indikátor, který byl překročen výraznějším způsobem, je *Počet proškolených osob*. Zde došlo k naplnění indikátoru na hodnotu 225 %, což ve výsledku znamená 450 proškolených osob místo plánovaných 200. Důvodů takto výrazného přeplnění je několik. Jednak došlo v průběhu realizace programu k výraznému navýšení alokace této prioritní osy, dále je to dáno větším důrazem při realizaci projektů zaměřených na podporu lidských zdrojů, které naplňují tento indikátor.

Na základě zjištění hodnot indikátorové soustavy lze konstatovat, že došlo k naplnění globálního cíle „**Dosáhnout úspěšné realizace programu zajištěním všech potřebných činností vykonávaných v rámci jeho implementačních struktur a posílením absorpční kapacity subjektů čerpajících podporu**“ včetně dílčích specifických cílů. Regionální operační program Střední Čechy zajistil efektivní řízení, monitorování, dostatečnou administrativní kapacitu subjektů implementační struktury i vhodnou publicitu programu.

Na základě plnění pravidla $N+3/N+2$ ⁵² čerpání finanční alokace programu a naplnění indikátorové soustavy (plnění věcných cílů) lze realizaci operačního programu označit za úspěšnou.

⁵² Jedná se o administrativní nástroj zavedený Evropskou komisí k zajištění plynulého čerpání finančních prostředků a eliminování faktorů, které vedou k nevyčerpání přidělené alokace. Dle tohoto pravidla musí být roční rozpočtový závazek, který nabývá platnosti v roce „n“ vyčerpán do konce kalendářního roku n+3 (platí pro roky 2007-2010), respektive n+2 (2011-2013).

6.7 Zhodnocení výsledků analýzy indikátorů ROP SČ

Na základě plnění indikátorové soustavy jednotlivých prioritních os lze zhodnotit i naplňování indikátorů na úrovni celého operačního programu. Při hodnocení programu se do indikátorové soustavy zahrnují i dopadové indikátory, které přináší data dlouhodobějšího charakteru. Z těchto hodnot lze vyhodnotit plnění globálního cíle operačního programu a zjistit, jaké jsou dopady a efekty realizace na region.

Indikátory „výstupu“ jsou naplňovány z úrovně konkrétních projektů (viz blíže jednotlivé prioritní osy) a přináší nám zpětnou vazbu pro plnění strategií definovaných Národním strategickým referenčním rámcem a vlastních priorit Společenství.

Data jsou vytažena ze **Závěrečné zprávy o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy**.

Z dosažených hodnot všech indikátorů soustavy na úrovni programu lze konstatovat, že jako jediné byly na požadovanou hodnotu *naplněny indikátory výstupu*, které byly naplňované z úrovně prioritních os a konkrétních projektů.

Tabulka 10 Plnění indikátorové soustavy operačního programu – indikátory výstupu

Kód NČI	Kód Core/ Lisabon	Název indikátoru	Měrná jednotka	Zdroj	Hodnota	Celkem	Dosažená hodnota v %
		Typ indikátoru					
511 100 Core 13 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy (dopravní dostupnost)	Počet	Gestor OP	Dosažená	394,00	328,00	
				Výchozí	0,00		
				Cílová ¹	120,00		
511 200 Core 34 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet	Gestor OP	Dosažená	118,00	98,00	
				Výchozí	0,00		
				Cílová ¹	120,00		
511 500 Core 39 Výstup	Počet podpořených projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšujících atraktivitu měst a velkoměst celkem	Počet	Gestor OP	Dosažená	239,00	141,00	
				Výchozí	0,00		
				Cílová ¹	170,00		
512 100 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí	Počet	Gestor OP	Dosažená	253,00	149,00	
				Výchozí	0,00		
				Cílová ¹	170,00		

Zdroj: Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky číslo 10 je patrné, že cílových hodnot indikátorů bylo dosaženo, ve většině případů dokonce došlo ke značnému přeplnění. Pouze indikátor *Počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu* byl naplněn na hodnotu 98 %, což se však dá také počítat za splnění (blíže popsáno v bodě 6.4).

Celkem bylo realizováno 1004 projektů zaměřených na rozvoj obcí, měst, dopravy a cestovního ruchu. Původní předpoklady, počítaly s podporou pouze 580 projektů, byly téměř dvojnásobně překročeny. Jedním z důvodů byly střídme odhady při nastavování cílových hodnot programu.

Za povšimnutí stojí, že celkový počet zaregistrovaných projektů za celé programové období byl 1998, což skoro čtyřnásobně překročilo odhady. Z toho však 863 projektů bylo vyloučeno při procesu kontroly a hodnocení, což představuje 43 %. Myslím, že tato skutečnost si zaslouží podrobnější analýzu a je jí věnována následující kapitola číslo 7 diplomové práce.

Na základě značné poptávky přistoupilo vedení Úřadu Regionální rady k podpoře spíše menších projektů, aby bylo vyhověno většímu počtu žadatelů. Vypisované výzvy tak byly nastaveny s maximální výší způsobilých výdajů určených na podporu jednoho projektu. To mělo sice za následek zvýšenou administrativu při realizaci programu, ale provedené intervence tak byly rozprostřeny po větším území Středočeského kraje.

Důvodem velkého počtu zaregistrovaných projektů byla úspěšná propagace operačního programu. Program tak vstoupil do podvědomí příjemců, kteří jinak s dotačními možnostmi a psaním projektů neměli zkušenosti, a jak je patrné z počtu vyřazených žádostí, jejich úsilí sami si napsat projekt se nesetkalo s úspěchem. Sepsat kvalitní projektový záměr není snadnou záležitostí, proto je této problematice věnována kapitola číslo 8, kde je popis přípravy úspěšného projektu, jeho životní cyklus a jako příklad z praxe uveden jeden úspěšně zrealizovaný projekt.

7. Analýza chybovosti při podání žádostí vedoucí k vyloučení

Z celkového počtu 1998 zaregistrovaných projektů za celé programové období jich bylo při procesu kontroly a hodnocení vyloučeno celkem 863, což představuje 43 %.

Nejvíce žádostí bylo vyloučeno v prioritní ose 3, což bylo dáno skutečností, že v této prioritní ose bylo podáno i nejvíce žádostí o dotaci. Z poměrového hlediska bylo nejvíce žádostí vyloučeno v prioritní ose 2, nejméně shodně v obou případech v prioritní ose 1.

Nejvíce projektů bylo vyloučeno z důvodů nízké kvality, která byla stanovena bodovým hodnocením, tyto projekty nedosáhly ani minimální bodové hranice. Tento případ byl ve všech třech prioritních osách. Podrobný přehled je uveden v tabulce číslo 11.

Tabulka 11 Celkový počet projektů vyloučených z procesu kontroly a hodnocení

Prioritní osa	Celkem podaných projektů	Počet vyřazených projektů								Vyřazeno při hodnocení celkem	
		N11	%	N12	%	N13	%	N2, N21	%		%
Prioritní osa 1	574	24	5	24	5	87	16	0	0	135	24
Prioritní osa 2	375	43	12	45	12	87	24	47	12	222	59
Prioritní osa 3	1049	62	6	56	6	207	20	181	17	506	48
Celkem	1998	129	7	125	7	381	19	228	11	863	43

Zdroj: IS MONIT7+; Platnost dat: k 1. 2. 2017, Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy

Vysvětlivky:

- N11 Projektová žádost nesplnila podmínky přijatelnosti
- N12 Projektová žádost nesplnila formální náležitosti
- N13 Projekt ohodnocen, nedosáhl minimální bodové hranice
- N2 Projekt nedoporučen / neschválen
- N21 Projekt neschválen VRR k financování

Přestože na úrovni celého programu byl celkový podíl vyloučených projektů při procesu hodnocení na úrovni 43 %, nepřesáhl podíl vyřazených projektů ani v jednom dílčím kritériu hranici 25 %. Tato hodnota je Řídícím orgánem považována za horní hranici pro zajištění základní požadované kvality předkládaných projektů.

Navíc s přihlédnutím k faktu, že absorpční kapacita programu byla po celou dobu dostačující, a že u většiny výzev docházelo ke značnému převisu předložených žádostí o poskytnutí dotace, nebyly příčiny nedostatků v předkládaných žádostech o dotaci podrobeny pravidelným podrobnějším analýzám.

Jediní podrobnější interní evaluace byla provedena v roce 2008, jejím hlavním cílem bylo identifikovat nejčastější důvody vyloučení žádostí o dotaci v procesu kontroly a hodnocení a stanovit příčiny těchto pochybení. Do analýz vstupovalo 335 zaregistrovaných a ohodnocených projektů z tehdy ukončených výzev číslo 1 až 17.

Nejčastějšími důvody vyloučení žádosti při hodnocení přijatelnosti byly shledány: „nesoulad časového vymezení projektu s podmínkami ROP SČ a výzvy“ a „nezpůsobilé aktivity (vyšší podíl doplňkových aktivit)“.

Z hlediska splnění formálních náležitostí byly nejčastějšími příčinami: „nedoložena nebo neúplná příloha č. 5 - doklad o prokázání vlastnických vztahů“, „nedoložena nebo neúplná příloha č. 7 - projektová dokumentace“ a „nedoložena nebo neúplná příloha č. 6 - doklady dle stavebního zákona“.

Ve věcném hodnocení byly shledány jako problematické oblasti hodnocené podsoubory kritérií 2.1 Potřeba a relevance projektu, 2.4 Výsledky projektu a souborem kritérií 3 Horizontální témata. Dílčí problémy byly identifikovány ještě v oblastech hodnocených podsoubory kritérií 1.2 Kompetence žadatele a 1.3 Partnerství.

Analýzou bylo ověřeno, že skutečnosti na základě, kterých byly projekty vyloučeny při procesu kontroly a hodnocení, byly v dostatečné míře a srozumitelnou formou popsány v podpůrných dokumentech určených žadatelům k podpoře při vypracování a sestavení Žádosti. Příčiny důvodů vyloučení žádostí o poskytnutí dotace lze tak hledat spíše na straně příjemců.⁵³

⁵³ Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, s.85-86

Vyhodnocení:

Interní evaluace byla provedena v roce 2008, což bylo po roce fungování programu, kdy ještě žadatelé neměli tolik praktických zkušeností a chybovali i v banálních věcech, které je však stáli vyřazení z hodnotícího procesu. Žadatelé pak své projekty často přepracovali, odstranily chyby a podaly je znovu v následující výzvě dané prioritní osy. Hlavním problémem bylo, že z počátku fungování programu žadatelé nestačili včas reagovat na výzvy, tak aby nechali zpracovat kvalitní projektové dokumentace, které by jim umožnily získání pravomocných stavebních povolení či územních souhlasů. Dalším problémem při prokazování vlastnických vztahů bylo zástavní právo, které vážlo na nemovitostech vstupujících do projektů nebo neošetřené vlastnické vztahy třetích osob, např. v případě cyklostezek.

Typ neúspěšných příjemců:

V prioritní ose 1 byly nejčastěji vyřazovány projekty obcí (necelá třetina), poté podnikatelských subjektů a v zanedbatelném množství vůči počtu podaných projektů, projekty kraje.

V prioritní ose 2 bylo nejvíce vyřazeno projektů podaných různými sdruženími či spolky (62 %), polovina projektů podaných podnikatelskými subjekty a obcemi (vč. jejich založených nebo zřízených organizacích) a opět nejméně (jedna pětina) projektů předložených krajem (vč. jejich založených nebo zřízených organizacích).

V případě prioritní osy 3 byly opět nejčastěji vyřazovány z hodnocení projekty podané sdruženími či spolky (necelá polovina), třetina projektů registrovaných obcemi (vč. jejich založených nebo zřízených organizacích), a nejméně bylo vyřazeno (jedna desetina) projektů podaných podnikatelskými subjekty a krajem (vč. jejich založených nebo zřízených organizacích).

Vyhodnocení:

Nízká chybovost při podávání žádostí žadatelem Středočeský kraj, je dána perfektním administrativním zajištěním přípravy žádostí. Nejenže se dotační problematice věnuje mnoho úředníků Krajského úřadu, ale ve většině případů byly najímány externí dodavatelské společnosti, které se zabývají dotačním managementem a jejich chybovost je velice nízká.

Stejně externí dodavatele využívají i podnikatelské subjekty, pro které je ve většině případů náročné vyčlenění svých zaměstnanců, kteří by studovali podrobně dotační problematiku, a proto si nechají čerpání dotace zhotovit na klíč, protože jim nechybí potřebné finanční prostředky.

V případě schválení žádosti jsou náklady na dotační management uznatelným nákladem (náklady na zhotovení žádosti o dotaci, doplňujících informací k žádosti a následně žádostí o platbu a monitorovacích zpráv), ale žadatel ho musí dopředu uhradit ze svých finančních prostředků a nese riziko, že dotaci nezíská. Toto riziko bylo velkým strašákem malých obcí, kde pro ně možnost objednání si sepsání žádosti vč. povinných příloh bylo z důvodu vysoké ceny nemyslitelné a žádosti si zkoušely sepsat sami. Z důvodů chybějících zkušeností a podrobných znalostí problematiky byly žádosti vyhotoveny v nízké kvalitě a nedosáhly na minimální bodovou hranici.

8. Podmínky přípravy projektů z ROP Střední Čechy

V nadcházející kapitole bude obecný popis toho, co by měl obsahovat každý projekt, který je nedílnou součástí žádosti o dotaci. Představení popisu projektu a jeho životního cyklu je zde také proto, že **indikátory výstupu** jsou vyjádřeny hodnotou *počet projektů*, a že cesta k připsání dané jednotky do celkového počtu plnění, není jednoduchá.

Teoretické poznatky z této kapitoly budou ukázány v praxi, prostřednictvím úspěšně zrealizovaného projektu, který byl předložen s žádostí o dotaci v rámci ROP NUTS II Střední Čechy. Při psaní teoretické i praktické části přípravy a realizace projektů využiji, kromě odborné literatury, své desetileté praxe v oblasti strukturálních fondů, kdy jsem působila na Městském úřadě v Kralupech nad Vltavu, na Úřadě Regionální rady Střední Čechy a v MAS Podřipsko, z. s.

8.1 Kvalitní projektový záměr

1) Stanovení problému, příčin a návrh řešení

Základem je charakterizovat daný problém, jeho příčiny a možná řešení. Projekt bude představovat jedno z možných řešení. Díky identifikaci a popsání problému můžeme snadněji definovat výsledky, kterých chcete projektem dosáhnout. Upřednostňuje se práce v týmu – rozdělení projektových rolí, přínos praktických zkušeností jednotlivých aktérů.

2) Definování cílových skupin

Analýza potřeb cílových skupin a jejich zájem o výsledky projektu, zda budou skutečným přínosem pro danou cílovou skupinu.

3) Stanovení metod k dosažení cíle projektu

Identifikace činností, včetně jejich pořadí, které musejí být provedeny tak, aby bylo dosaženo cíle projektu.

4) Stanovení časové náročnosti projektu – harmonogram

Odhad délky jednotlivých realizačních etap projektu, včetně dostatečných časových rezerv. V předstihu začít přípravnou fází projektu, která mj. zahrnuje vyřízení nejrůznějších povolení a zpracování žádosti o dotaci, včetně povinných příloh. Jednotlivé etapy projektu včetně časové náročnosti si můžeme pro lepší přehled zanást do harmonogramu projektu.

5) Zajištění lidských zdrojů

Popis jednotlivých personálních rolí v rámci projektu. Při stanovení projektového týmu je důležité přihlížet k funkci, kvalifikaci, praxi a zkušenosti jednotlivých členů. Je vhodné přidělit odpovědnosti a kompetence konkrétním osobám.

6) Finanční analýza projektu

Je nezbytné vytvoření předběžného odhadu nákladů realizace projektu a jejich rozdělení na způsobilé a nezpůsobilé, dle specifikace dané výzvou. Dále musíme definovat potenciální zdroje financování projektu (vlastní prostředky, úvěr, finanční podporu partnera, případně jiné dotace).

7) Logický rámec projektu

Jednou z metod, jak přehledně zmapovat záměry a očekávání a uvést je do souladu s konkrétními výstupy a činnostmi při realizaci projektu je metoda logického rámce. Je to postup, s jehož pomocí jste schopni stručně, přehledně a srozumitelně popsat projekt na velmi malém prostoru. Tímto prostorem je pouhý list papíru - formulář logického rámce. Logický rámec je proto důležitým nástrojem pro žadatele ve fázi přípravy projektu.

Logický rámec je vhodný pro identifikaci a analýzu problémů na straně jedné a definování cílů a stanovení konkrétních aktivit k řešení těchto problémů na straně druhé. Metodou logického rámce se připravovaný projekt testuje jak z hlediska vhodnosti a efektivnosti pro řešení daného problému, tak z hlediska jeho proveditelnosti a trvalé udržitelnosti.

Poznatky, které si stanovíme v logickém rámci, budou dopodrobna sepsány v povinné příloze žádosti o dotaci - „Doplňujících informacích k žádosti,“ které si získali hovorové označen „DIŽka.“ Tento dokument zahrnoval podrobné analýzy žadatele, cílových skupin, finančních prostředků, SWOT analýzy, cash flow projektu a mnoho dalšího, což někdy přesahovala i sto stran textu. Tento dokument byl hlavním podkladem při hodnocení žádosti, a právě jeho tvorba dělala žadatelům největší potíže (v novém programovém období byl tento dokument přejmenován na „Studii proveditelnosti projektu,“ *poznámka autora*).

Formulář logického rámce můžete vyplnit např. podle následujícího vzoru.⁵⁴

⁵⁴ Pokyny pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, str. 26

Tabulka 12 Vzor logického rámce projektu

Všeobecný cíl projektu	Objektivně ověřitelný indikátor (ukazatel)	Zdroje pro ověření	
<p>Jaký je hlavní cíl, o jehož dosažení se snažíte realizací projektu? (Všeobecný cíl realizace projektu by měl korespondovat s jedním z cílů prioritní osy a oblasti podpory programu, do kterého je projekt předkládán.)</p> <p><i>Př.: Zvýšení kvality života rezidentů a atraktivity měst pro investory a návštěvníky..</i></p>	<p>Měřitelné indikátory na úrovni prioritní osy a oblasti podpory. Způsoby, kterými lze měřit splnění cíle.</p> <p><i>Př.: Počet projektů zaměřených na udržitelný rozvoj a zvyšujících atraktivitu měst/obcí</i></p>	<p>Kde naleznete relevantní informace/data o objektivně ověřitelných indikátorech?</p>	
Účel projektu (specifický cíl projektu)	Objektivně ověřitelný indikátor (ukazatel)	Zdroje pro ověření	Předpoklady
<p>Jaké změny hodláte projektem dosáhnout? Jaké budou výsledky projektu?</p> <p><i>Př.: Zlepšit dostupnost a/či kvalitu veřejných služeb</i></p>	<p>Měřitelné indikátory na úrovni výsledků projektu – konkrétní hodnoty jednotlivých cílů projektu (počet, délka, obsah...).</p> <p><i>Př.: Počet nových nebo zrekonstruovaných zařízení poskytující veřejné služby.</i></p>	<p>Kde naleznete relevantní informace/data o objektivně ověřitelných indikátorech?</p>	<p>Nezbytné vnější podmínky pro dosažení hlavního cíle mimo odpovědnost žadatele (zájem o danou aktivitu, volné pracovní síly...).</p>
Výstupy projektu	Objektivně ověřitelný indikátor (ukazatel)	Zdroje pro ověření	Předpoklady
<p>Jakým způsobem chcete změny dosáhnout? Jaké budou konkrétní výstupy projektu (co se postaví, opraví, nakoupí, co bude vytvořeno)?</p>	<p>Měřitelné indikátory na úrovni výstupů (počet, délka, obsah...).</p> <p>Způsoby, kterými lze měřit dosažení výstupů.</p> <p><i>Př.: Počet přístrojových zařízení sloužících k zavádění moderních technologií a inovací/navýšení kapacity zařízení o další služby/cílové skupiny.</i></p>	<p>Kde naleznete relevantní informace/data o objektivně ověřitelných indikátorech?</p>	<p>Předpoklady na úrovni výstupů podmiňující dosažení účelu (průběh realizace, finanční zdroje, dodavatel...).</p>
Aktivity projektu	Nezbytné vstupy (prostředky)	Časový rámec aktivit	Předpoklady
<p>Jak bude projekt realizován? Co musí být učiněno, aby vznikly výstupy projektu? (Jednotlivé aktivity, které jsou součástí předkládaného projektu.)</p>	<p>Výčet měřitelných vstupů nezbytných pro realizaci aktivit projektu (finanční zdroje, dokumentace, povolení, materiál, energie...).</p>	<p>Ke každé aktivitě se uvede časový údaj, kdy bude daná aktivita zrealizována.</p>	<p>Předpoklady na úrovni vstupů (zajištění fin. zdrojů, vybrání kvalitního dodavatele...).</p> <p>Předběžné podmínky: vnější i vnitřní předběžné podmínky (vyhlášení programu, vydání staveb. povolení, schválení zastupitelstvem...).</p>

Zdroj: Pokyny pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední

Čechy

8.2 Životní cyklus úspěšného projektu

1) Podání žádosti o podporu

Žádost o podporu představuje klíčový dokument, který rozhodl o tom, zda byl žadatel se svou žádostí úspěšný či nikoli. Při tvorbě žádosti se postupovalo v souladu s Pokyny pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy a metodickými pokyny řídicího orgánu.

Žádost se všemi povinnými podklady a přílohami, z nichž hlavním dokumentem byly „Doplňující informace k žádosti,“ musela být podána ve stanoveném termínu, jak v papírové podobě v zapečetěné a řádně nadepsané krabici, tak prostřednictvím elektronického systému Benefit⁵⁵ (nyní nahrazen systémem MS2014+, který je využíván v navazujícím Integrovaném regionálním operačním programu, ve kterém jsou předkládány žádosti pouze v elektronické podobě, *poznámka autora*).

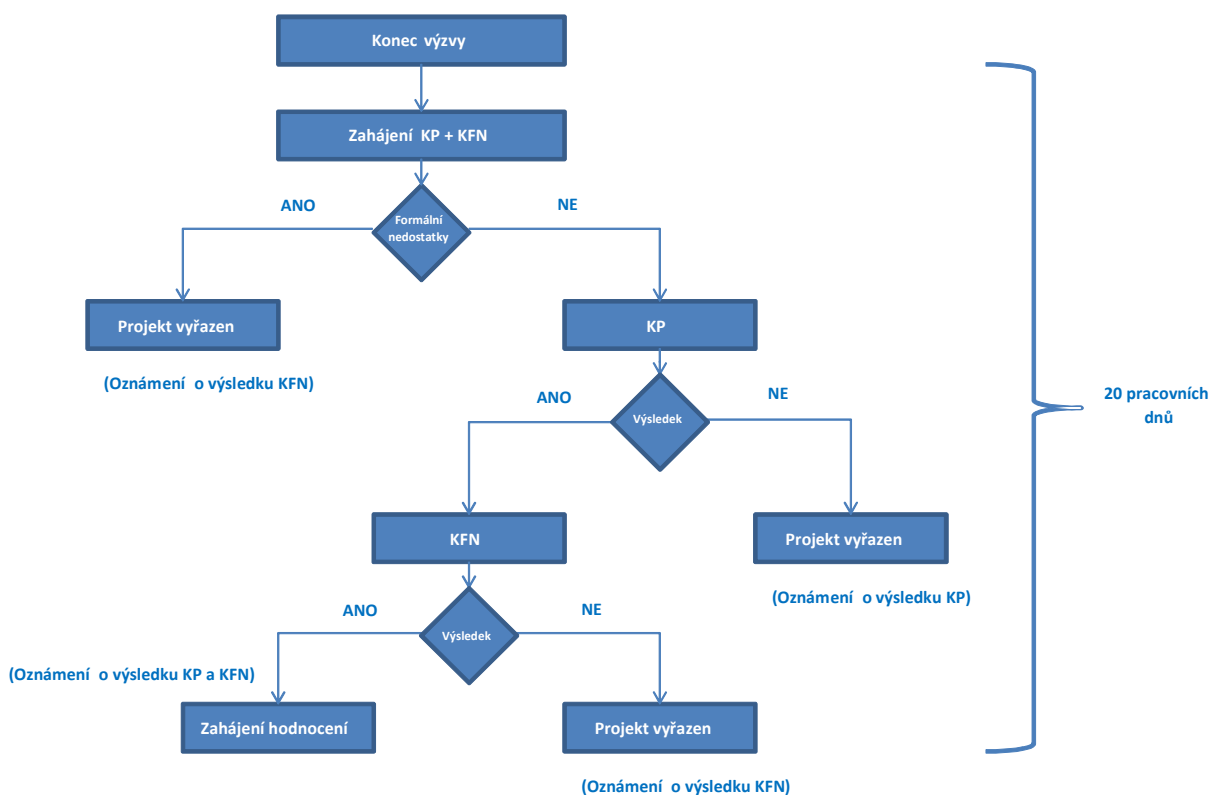
2) Posouzení žádosti o podporu

Posouzení žádosti o podporu zahrnovala tři hlavní stádia: kontrola přijatelnosti („KP“), kontrola formálních náležitostí („KFN“) a hodnocení projektu (bodové ohodnocení). Navazující postupy jsou znázorněny na obrázku číslo 7.

Projekty, které úspěšně prošly kontrolou přijatelnosti a kontrolou formálních náležitostí, kde byla ještě možnost doplnění, pokud neobsahovaly nenapravitelné nedostatky, byly následně **hodnoceny podle hodnoticích kritérií** uvedených v příloze č. IV Pokynů pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy. Po ukončení hodnocení pokročily do další fáze výběru (tj. do fáze analýzy rizik a případné fyzické kontroly ex-ante). Projekty, které při hodnocení dosáhly alespoň minimální bodové hranice (minimální bodová hranice byla uvedena pro každou oblast podpory v rámci výběrových kritérií), byly doporučeny k financování.

⁵⁵ Internetová aplikace Benefit7[online]. Dostupné z: <https://www.eu-zadost.cz>

Obrázek 7 Schéma postupu kontroly

Zdroj: Pokyny pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy

3) Realizace projektu

S úspěšným žadatelem o dotaci byla podepsána smlouva, která podrobně stanovovala podmínky realizace projektu. Jednalo se zejména o pravidla pro výběr dodavatele, povinnou publicitu, zásady pro vedení a uchovávání dokladů apod.

4) Žádost o platbu

Peníze žadatel získal na základě žádosti o platbu a monitorovací zprávy, předložené řídicímu orgánu. Platby pro příjemce měly podobu proplacení už vydaných výdajů, tzv. *ex – post platba*.

5) Vyhodnocení a vyúčtování

Při předkládání závěrečné monitorovací zprávy a závěrečné žádosti o platbu bylo třeba prokazovat, že výdaje vynaložené v rámci projektu odpovídaly podmínkám obsaženým v podepsané smlouvě a byly v souladu s předepsanými podmínkami. Důležité bylo průběžné pořizování fotografií, prezenčních listin, předávacích protokolů, vedení analytického účetnictví apod. Tyto podklady byly později dokládány společně fakturací. Řídící orgán následně zkontroloval, zda jsou nároky žadatele oprávněné.

6) Kontrola na místě

Vedle administrativní kontroly byla také prováděna fyzická kontrola, tzv. kontrola na místě. Kontrolována byla projektová dokumentace, fyzický stav projektu, finanční stránka, účetnictví atd. Důležitou částí je **publicita projektu**, která musí být zveřejněna nejen po dobu realizace, ale i po celou dobu udržitelnosti projektu. Kontroloři vždy na konci kontroly sestavili „Protokol o kontrole“.

7) Udržitelnost projektu

Nejčastější povinná doba udržitelnosti projektu je pět let. V případě, že by udržitelnost projektu nebyla zajištěna, byla by žadateli uložena sankce. Udržitelnost projektu vypovídá o kvalitní přípravě projektu.

Během období udržitelnosti je zpravidla jednou ročně podávána monitorovací zpráva o udržitelnosti projektu. Bývá zvykem, že po předložení závěrečné monitorovací zprávy proběhne fyzická kontrola na místě, která ověří, zda projekt stále plní svůj účel a zda jsou příslušné dokumenty vztahující se projektu řádně archivovány.

8.3 Projekt „Rekonstrukce a přístavba mateřské školy Mikovická - 1. etapa“

Níže uvedený projekt byl úspěšně zrealizován díky dotaci z Regionálního operačního programu Střední Čechy. Žadatelem projektu bylo město Kralupy nad Vltavou, kde jsem působila na pozici „Manažer pro rozvoj města“ a v projektu jsem byla stanovena kontaktní osobou pro jednání s poskytovatelem dotace.

Tento projekt je jeden ze 186 projektů v rámci plnění výstupového indikátoru „Počet podpořených projektů na ostatní města.“

8.3.1 Popis projektu

Projekt "**Rekonstrukce a přístavba mateřské školy Mikovická - 1. etapa**" reagoval na aktuální situaci v oblasti předškolního vzdělávání ve městě Kralupy nad Vltavou. V posledních letech byl převis poptávky po umístění dětí do mateřské školy nad nabídkou. Město se rozhodlo reagovat na situaci zvýšením kapacity jednoho ze zařízení. Pro školní rok 2008/2009 byla navýšena kapacita o 25 nových míst.

V přípravné fázi byl ředitelkou mateřské školy vznesen požadavek na rozšíření kapacity mateřské školy. Tento požadavek vycházel z poptávky po volných místech v mateřských školách v Kralupech nad Vltavou. Celý záměr byl konzultován s rodiči, s odborníky a byla vybrána varianta rekonstrukce a přístavby stávajícího objektu MŠ Mikovická. Zastupitelstvo města schválilo vybranou variantu a zadalo vypracování projektové dokumentace. Po dokončení dokumentace bylo vyhlášeno zadávací řízení na výběr dodavatele stavby.

Byla sepsána žádost o dotaci z Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy. Projekt spadá do prioritní osy 3 - Integrovaný rozvoj území do oblasti podpory 3.2 - Rozvoj měst a byl v souladu s cíli této osy. Realizací projektu chtělo město zvýšit kvalitu života residentů města a zlepšit dostupnost veřejných služeb. Projekt vyhověl stávající poptávce po volných místech v mateřských školách a zvýšil tak kvalitu života cílových skupin.

Předpokládaný harmonogram projektu při podání žádosti o dotaci, byl během realizace projektu dodržen. Nová třída byla otevřena 1. září 2008.

Smlouva o poskytnutí dotace byla podepsána hejtnanem Středočeského kraje a Předsedou Výboru regionální rady v jedné osobě dne 19. ledna 2009. Realizační část projektu byla ukončena podáním závěrečné monitorovací zprávy a závěrečné žádosti o platbu dne 27. února 2009, po kterém následovala „Kontrola na místě“ a následné proplacení dotace.

Přehled financování ze závěrečné žádosti o platbu, kde skutečné celkové náklady činí 5.522.916,20 Kč. Z toho byly celkové způsobilé výdaje ve výši 4.975.671,70 Kč, ze kterých byla příjemci stanovena výše spoluúčasti na projektu. Spoluúčast příjemce a nezpůsobilé výdaje (které zcela platí příjemce) dohromady činily 920.419,90 Kč.

Udržitelnost projektu - město Kralupy nad Vltavou po dobu udržitelnosti nakládalo s pořízeným majetkem s péčí řádného hospodáře, majetek zůstal po dobu udržitelnosti ve vlastnictví příjemce dotace, na pořízený majetek nebylo během udržitelnosti uplatněno zástavní právo či jiný závazek. Provoz projektu je plánován na dobu neurčitou, čímž žadatel snadno splnil podmínku udržitelnosti 5 let, která byla zakončena kontrolou na místě.

Synergický projekt – Projekt „Rekonstrukce a přístavba mateřské školy Mikovická - 2. etapa“ - Díky velkému zájmu rodičů o umístění dětí do Mateřské školy Mikovická, byla podána žádost o dotaci ve výši 14 mil. Kč na 2. etapu tohoto projektu z ROP Střední Čechy, která zahrnovala přístavbu dalších 2 tříd pro 50 dětí a rekonstrukci stávající kuchyně.

8.3.2 Zhodnocení problémů při realizace projektu

Realizace tohoto projektu byla velice složitá v tom, že program byl v roce 2008 na svém počátku a já nastoupila na městský úřad po ukončení studia, bez potřebné praxe, takže jsem velice často využívala konzultace u poskytovatele, který je ochotně poskytoval.

První zásadní věcí bylo, že realizace projektu byla započata před vyhlášením výzvy, která byla v brzké době plánována, a tudíž byla poté žádost podávána zpětně. Projekt nesl dvě rizika, že žadatel dotaci nezíská, a že bude chybně provedeno výběrové řízení. Projekt byl prvním dotačním projektem žadatele z ROP Střední Čechy, takže neměl vzorové zadávací dokumentace a dokud projekt nebyl schválen k financování ze strany poskytovatele, nebylo možné zadávací dokumentaci předložit ke kontrole právníkům ROP SČ, jak bylo později běžnou praxí. Žadatel vzal rizika v úvahu, ale musel přistoupit

k realizaci projektu z důvodu kapacitních nedostatků v MŠ a případný zisk dotace bral, jako bonus navíc.

Výběrové řízení jsme zrealizovali, dle postupů poskytovatele, jak nejlépe jsme uměli. Po vyhlášení výzvy jsme podali žádost o dotaci, která byla schválena. Ihned po schválení jsme předložili ke kontrole výběrové řízení, které bylo v pořádku. Vše tedy vycházelo dle nejlepšího možného plánu a projekt se realizoval, dle harmonogramu. Nová třída MŠ mohla být 1. 9. 2008 otevřena.

Problém nastal v předložení žádosti o platbu, která vážla na tom, že nesmí být podána před podpisem smlouvy o dotaci. Smlouva o dotaci ležela delší dobu připravená k podpisu na hejtmanství, což bylo zapříčiněno tím, že v roce 2008 proběhly volby zastupitelů do Středočeského kraje, po kterých byl hejtmanem a následně předsedou VRR zvolen MUDr. David Rath. K podpisu smlouvy došlo v lednu 2009 a následně byla v únoru 2009 podána závěrečná žádost o platbu a závěrečná monitorovací zpráva, po které následovala kontrola na místě a proplacení dotace.

Následujících pět let, jsme každý rok ve spolupráci s ředitelkou MŠ podávali monitorovací zprávy o udržitelnosti projektu, které byly v pořádku a po předložení poslední následovala závěrečná kontrola, při které byl nalezen jeden problém týkající se účetnictví. Jednalo se o to, že začalo platit nové pravidlo (metodický pokyn) poskytovatele o tom, že po dobu udržitelnosti projektu, musí být náklady na provoz projektu analyticky oddělené, což například u spotřeby elektřiny byl problém, proto jsme po zvážení možností navrhli řešení, které bylo přijato a chyba byla napravena za období po vstupu platnosti nového pravidla (jednalo se o 4 měsíce). Náprava spočívala v tom, že projektem vznikla jedna třída, kterých ve školce bylo pět, proto se náklady na provoz a energie vydělily 5 třídami (provoz kuchyně a jiných pracoven se nebral v potaz) a tím byla vyjádřena část nákladů na jednu třídu, tyto náklady se v účetnictví analyticky označily a dále se k nim přidaly náklady na mzdy učitelek a pomocné síly v této třídě, které se snadno vyjádřily vyplacenou mzdou. Jejich úvazky byly také monitorovacím indikátorem, který se prokazoval pracovními smlouvami.

Tímto nápravným opatřením došlo k úspěšnému ukončení projektu a veškerá dokumentace spojená s projektem se mohla odvézt na povinnou dobu do archivu, kde byla řádně uložena a zarchivována.

9. Závěr

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu Regionálního operačního programu Střední Čechy v programovém období 2007–2013. Analýza byla zaměřena především na plnění definovaných cílů Regionálního operačního programu Střední Čechy prostřednictvím naplňování indikátorové soustavy.

Globálním cílem Regionálního operačního programu Střední Čechy, který byl definován v Programovém dokumentu, bylo do roku 2013 vytvořit podmínky pro dynamický růst HDP v regionu a zajistit vysokou kvalitu života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch. Tohoto cíle mělo být dosaženo pomocí naplnění soustavy monitorovacích indikátorů. Monitorovací indikátory, vztahující se k dílčím prioritním osám a naplňované z úrovně konkrétních projektů, byly ve většině případů zrealizované do výše požadovaných hodnot. U některých indikátorů byla cílová hodnota dokonce několikanásobně překročena. Nuance mezi cílovými a dosaženými hodnotami indikátorů byly dány především strážlivými odhady ve fázi nastavování programu a momentálními preferencemi příjemců k určitým typům projektů. Na tyto změny v preferencích příjemců nemohl Regionální operační program adekvátně reagovat, neboť změny v nastavení podporovaných aktivit je možné provádět jen v omezené míře, a to vždy se souhlasem Evropské komise.

Z dosažených výstupů však lze konstatovat, že indikátorové soustavy na úrovni jednotlivých prioritních os byly nastaveny správně, reflektovaly potřeby regionu a přispěly k dosažení cílů operačního programu.

Nakonec i samotné vymezení vlastního globálního cíle operačního programu bylo značně ambiciózní a široké s ohledem na reálné možnosti podporovaných aktivit Regionálního operačního programu Střední Čechy. V následujících programových obdobích je zapotřebí tyto výstupy kvantifikující hlavní cíle operačního programu nastavovat konkrétněji a bez návaznosti na ekonomické, statistické a jiné ukazatele. Případně i v průběhu programového období přistoupit k jejich potřebné revizi. Z dosažených výsledků na úrovni celého operačního programu nelze jednoznačně tvrdit, že všechny provedené intervence realizované Regionálním operačním programem Střední Čechy vedly k naplnění globálního cíle programu.

Na základě dosažených výsledků lze vyvodit, že Regionální operační program Střední Čechy přispěl značnou měrou k naplnění svého cíle, i přestože v některých případech nebyla cílová hodnota indikátoru zcela naplněna. Prostřednictvím podpořených 1 004 projektů došlo k přínosu nových pracovních míst, mnoha kilometrů nových nebo rekonstruovaných komunikací, k obnovení památkových objektů a mnoho hektarů revitalizovaných území měst a obcí, jež jsou patrné napříč celými Středními Čechami.

Výstupové indikátory byly měřeny počty projektů, proto část práce zahrnovala popis kvalitního projektu a jeho životního cyklu, který byl představený v praxi na úspěšně zrealizovaném projektu. Byla zhodnocena i chybovost projektů při podávání žádosti o dotaci, která měla za následek vyřazení žádosti z procesu administrace.

Bohužel konec tohoto programového období přinesl i zánik jednotlivých Regionálních rad, které v programovém období 2014–2020 nahradí Integrovaný regionální operační program (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Dle mého názoru je slovní spojení „integrováný,“ ve smyslu sjednocení programu pro celou ČR a „regionální,“ což značí, že by měly být řešeny problémy v jednotlivých regionech, nelogické. Za nástupce Regionálních rad proto nepovažují IROP, jako celek, ale spíše Místní akční skupiny, které na základě schválené strategie obdržely finanční prostředky a prostřednictvím svých výzev, které jsou vyhlašovány na základě výzev IROPu, mohou řešit lokální problémy ve svém regionu, tak jak to činily jednotlivé Regionální rady.

Na závěr však musím konstatovat, že stopa, kterou zde Regionální operační program Střední Čechy zanechal, je nesmazatelná a bude viditelná minimálně po dobu udržitelnosti projektů.

10. Seznam použitých zdrojů

10.1 Prameny (historické, právní a jiné dokumenty)

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti (Úřední věstník EU L 210, 31. 7. 2006)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 1059/2003 z 26. května 2003 (Úřední věstník EU L 154, 21. 6. 2003)

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje ze dne 29. června 2000

Programový dokument k Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti Střední Čechy 2007–2013, verze k 3. 12. 2007. Praha: Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy, 2007, 181 s., Dostupné na: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=922ac186-949f-102b-acac-00e0814daf34>

Prováděcí dokument k Regionálnímu operačnímu dokumentu pro NUTS 2 Střední Čechy, 273 s., Dostupné na: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=922ac186-949f-102b-acac-00e0814daf34>

10.2 Literární zdroje

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v období 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: IREAS, 2007, 181 s. ISBN 978-80-86684-43-7.

MACHÁLEK, Petr, Martin ČERNÝ a Dominika GROHMANN. *Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 94 s. ISBN 978-80-210-7118-6.

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.

PŘICHYSTAL, Aleš. *Programy a fondy Evropské unie: (učební texty)*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, 2009, 95 s. ISBN 978-80-86847-34-4.

VITURKA, Milan, et al. *Teoreticko-metodologická východiska hodnocení programů podpory regionálního rozvoje*. Vyd.1. Brno: MU, 2005. 132 s. ISBN 80-210-3639-7.

WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

10.3 Jiné dokumenty

Abeceda fondů Evropské unie 2007–2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007, 28 s.

Průvodce fondy Evropské unie. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005, 237 s.

Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy, 2016, 265 s.

Pokyny pro žadatele a příjemce Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy, Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy

10.4 Internetové zdroje

Strukturální fondy [online]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

Český statistický úřad [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

ROP Střední Čechy [online]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz>

Internetová aplikace Benefit7 [online]. Dostupné z: <https://www.eu-zadost.cz>

Město Kralupy nad Vltavou [online]. Dostupné z: <http://www.mestokralupy.cz>

Dotace EU [online]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz>